

Technická studie rozšíření a zkvalitnění současné programové implementace modelu CERGE-EI-ROA

Koordinátor a editor
Doc. Ing. Daniel Münich, Ph.D.

autorský tým

Mgr. Martin Guzi
Ing. Filip Pertold
Doc. Ing. Daniel Münich, Ph.D.
Doc. Ing. Štěpán Jurajda, Ph.D.

Praha
Prosinec 2007

CERGE UK, Praha, 2007
Politických vězňů 7
111 21 Praha 1
Tel: (+420) 224 005 175, Fax: (+420) 224 227 143
e-mail: office@cerge-ei.cz nebo daniel.munich@cerge-ei.cz

Jako autoři chceme poděkovat řadě expertů, kteří nám byli nejrůznějším přímým a nepřímým způsobem nápomocni, ochotně poskytli odborné rady a zprostředkovali cenné informace. Jde především o tyto: Martin Kopecký (ČSÚ), Michaela Kleňhová (ÚIV), Oleksandr Stupnytskyy, Ludvík Michalička (VÚPSV), Vladimír Smolka (Trexima).

Použité zkratky

CERGE	Center for Economic Research and Graduate Education
EI	Economic Institute – Národohospodářský ústav AV v.v.i.
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
ED	Rozšiřující poptávka (Expansion Demand)
EU	Evropská unie
IFRP	Indikátor budoucích vyhlídek při najímání
IFLM	Indikátor budoucích vyhlídek na trhu práce
ISPV	Informační systém o průměrných výdělích
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
ROA	Dutch Research Centre for Education and the Labour Market
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
KZAM	Klasifikace zaměstnání
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí

OBSAH

Úvod	3
1. Mzdové indikátory	4
1.1. MZDOVÉ INDIKÁTORY PODLE ZAMĚSTNANECKÝCH KATEGORIÍ, STUPŇŮ VZDĚLÁNÍ A VĚKU	5
1.2. MZDOVÉ INDIKÁTORY PODLE VZDĚLANOSTNÍCH OBORŮ.....	9
2. Indikátory nezaměstnanosti	12
3. IFLM – indikátor vyhlídek na trhu práce	13
4. Syntetický indikátor atraktivnosti studijních oborů	14
6. Četnosti vzdělanostních oborů v kategoriích zaměstnání a vylepšení modelu CER	16
7. Závěr	18
Reference	20
Příloha: Tabulky	21

Úvod

Tato technická studie posuzuje výsledky analýz mapujících další možnosti rozšíření modelu CERGE-EI-ROA (CER). Posuzovaná rozšíření či zdokonalení jsou zaměřena především na ty výstupy modelu, které se týkají zájmů uchazečů o studium na středních a vysokých školách. Popisovaná rozšíření a úpravy doplňují již existující výstupy modelu CER a to především o mzdové indikátory, které představují důležitou komplementární informaci o situaci na trhu práce. Především navrhujeme celkový indikátor atraktivnosti jednotlivých studijních oborů s možností individuálního nastavení vah, který usnadní rozhodování především uchazečů o studijní obory v rámci jednotlivých úrovní a typů středních a vysokých škol. Spolu s dalšími je toto rozšíření podrobněji popsáno v této zprávě.

Navrhované indikátory popisují vývoj a relativní mzdy podle základních charakteristik pracovníků v posledních letech. Pro tento účel je použita databáze Informačního systému o průměrných výdělcích (ISPV) obsahující individuální informace o hodinových výdělcích a měsíční výdělcích za rok 2006 podle pohlaví, věku, zaměstnání a nejvyššího dosaženého stupně vzdělání. Z ISPV jsou generovány přehledné tabulkové sestavy popisující strukturu a vývoj mezd od roku 2002 do roku 2006 podle kategorií modelu CER.

Data o mzdách podle vystudovaných oborů nejsou v ISPV obsažena. Proto navrhujeme metodu propočtu dle četnosti jednotlivých 26 vzdělanostních oborů v každé z třiceti profesních kategoriích modelu CER. Tyto četnosti tvoří matici, která obsahuje podíly jednotlivých vzdělanostních oborů v jednotlivých KZAM. K tomuto výpočtu je využita databáze VŠPS, která obsahuje individuální informace jak o zaměstnanosti v klasifikaci KZAM, tak o dosaženém vzdělání a oboru vzdělání. Jelikož v ISPV jsou informace o mzdách podle kategorie KZAM a stupně vzdělání, ve výsledku je získán odhad mezd průměrného zaměstnance s daným stupněm a oborem vzdělání. Tento propočet je realizován pro různé věkové kategorie respektující zájmy uživatelů a také počet pozorování, který je ze statistického pohledu v případě VŠPS omezený. Jelikož je ISPV prováděno zvlášť pro podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru, je tato skutečnost zakomponována do výpočtu dle charakteru příslušného zaměstnání. V rámci metodologie je analyzována praktická použitelnost metodiky umožňující odhadovat příliv absolventů z jednotlivých oborů do zaměstnanostních kategorií na základě znalosti matic vzdělání \times zaměstnání z VŠPS.

Indikátor nezaměstnanosti navrhujeme získávat z externích pramenů. Informaci o nezaměstnanosti je možné získávat přímo z VŠPS, nicméně existuje problém velmi širokých intervalů spolehlivosti pro jednotlivé studijní obory. Navíc míra nezaměstnanosti je u mladých lidí s VŠ vzděláním tak nízká, že ji není možné VŠPS statisticky dostatečně postihnout. Využíváme informace o registrované nezaměstnanosti absolventů z roku 2005, kteří v roce 2006 stále hledají uplatnění na trhu práce. Podrobné statistiky o nezaměstnanosti čerstvých absolventů podle detailní oborové struktury jsou publikované v přehledech NÚOV (Festová a Vojtěch, 2006).

Dále navrhujeme komplexnější způsob vyhodnocování perspektiv pro získání zaměstnání na základě syntetického srovnání ukazatelů stávajícího modelu, ukazatelů výdělků a míry nezaměstnanosti. K tomu je vytvořen syntetický indikátor kombinací individuálních indikátorů včetně nezaměstnanosti, indexu IFLM, relativní mzdové úrovně a trendů vývoje mezd. Spolu s číselnými statistikami jsou uváděny též laicky srozumitelnější slovní vyjádření hodnot napočítaných indikátorů v diskrétních úrovních.

Je navržena a napočtena matice četností jednotlivých oborů vzdělání ve struktuře zaměstnaneckých kategorií vstupující do modelu CER, kterou je možné použít jako dodatečnou informaci v modelu CER s cílem upřesnit v jakých profesích se absolventi jednotlivých studijních oborů nejčastěji uplatňují a tím zlepšit celkovou konzistenci a významnost kvantitativních výstupů modelu.

1. Mzdové indikátory

Mzdy jsou důležitým faktorem vyrovnávajícím nabídku s poptávkou po práci, což platí i pro segmenty podle studijních oborů a profesí. Model CER však mzdy a mzdový vývoj do výpočtu indikátorů trhu práce (IFLM a IFRP) nezahrnuje, stejně jako tomu bylo u holandského modelu ROA, podle kterého byl původně model CER navržen pro ČR. Absence mezd v modelu je dána především tím, že základní zdroj statistických informací VŠPS informace o mzdách a příjmech neobsahuje a neexistuje žádný alternativní zdroj dat, který by poskytoval zároveň věrohodnou informaci o struktuře a vývoji zaměstnanosti a mezd na úrovni jednotlivých osob. Kompromisním řešením je proto konstrukce mzdových indikátorů z alternativních statistických zdrojů podle charakteristik zaměstnaných, které jsou konzistentní se strukturou modelu CER.

Dostatečně statisticky věrohodným reprezentativním a obsažným zdrojem informací o mzdách a jejich vývoji je databáze Informační systém o průměrných výdělcích (ISPV). ISPV obsahuje jako základní veličinu hodinový výdělek, který je vypočtený ze skutečně vyplacených mezd za čtvrtletí a který je používán pro výpočet náhrad mezd pro další čtvrtletí. Další údaj obsažený v ISPV je hrubá měsíční mzda, která se skládá ze základní mzdy, příplatků a doplatků, prémie a odměn včetně naturální mzdy. V naší analýze používáme oba ukazatele s tím, že údaje za hrubou měsíční mzdu byly zatím k dispozici pouze za rok 2006. Pro pracovní účely nepoužíváme termín *výdělek*, ale *mzda* a to buď měsíční nebo hodinová. Je třeba zdůraznit, že ISPV pokrývá zvláště podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru.¹ Protože se mzdové podmínky v obou sférách zaměstnanosti mohou výrazně lišit, ve výstupech explicitně uvádíme za jakou sféru je příslušný indikátor spočítán.

Následující kapitola 1.1. popisuje mzdové indikátory rozčleněné podle základních charakteristik pracovníků: věk, pohlaví, zaměstnanecká kategorie a stupeň vzdělání. Kapitola 1.2. je věnována výpočtu indikátoru mezd podle oboru vzdělání.

1.1. Mzdové indikátory podle zaměstnaneckých kategorií, stupňů vzdělání a věku

Databáze ISPV obsahuje individuální informace o hodinových mzdách jednotlivců, u kterých dále sleduje pohlaví, věk, zaměstnání (na úrovni pěticiferného KZAM kódu) a nejvyšší dosažený stupeň vzdělání zaměstnanců. Mzdy a jejich vývoj lze proto sledovat podle všech kombinací těchto charakteristik jednotlivce. V této kapitole prezentujeme vývoj mezd na základě ISPV jak ho lze zachytit bez potřeby dodatečných informací z jiných zdrojů.

Mezi základní charakteristiky jednotlivce patří věk a pohlaví, se kterými pracuje i model CER. Tabulka 3.1 ukazuje vývoj průměrných nominálních hodinových mezd podle desetiletých věkových skupin v letech 2002 až 2006 pro podnikatelskou sféru. Z tabulky jsou zřejmé mzdové rozdíly podle věku. Nejnižší průměrný růst mezd je patrný u nejmladší skupiny 15-20 let (6%). Nejdynamičtěji mzdy rostly pro věkovou skupinu 61+ (13%). Pohyby průměrů u této věkové skupiny však mohou být do velké míry ovlivněny měnícím se

¹ Do podnikatelské sféry patří subjekty, kteří odměňují mzdou podle § 109, odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů. Do nepodnikatelské sféry patří organizace, které odměňují platem podle § 109, odst. 3 zákona č. 262/2006, ve znění pozdějších předpisů.

participačním chováním jako důsledek prodlužujícího se statutárního věku odchodu do důchodu nebo jako důsledek změn v pravidlech pro odchod do předčasného důchodu.

Všimněme si, že například u mužů ve věku 31-40 let byla v roce 2006 průměrná hodinová mzda o 38% vyšší v porovnání s věkovou skupinou 21-30. Přitom rozdíl mezi těmito skupinami byl v roce 2002 pouze 23%. Z toho plyne, že věkově-mzdové profily se nejen přirozeně posouvají směrem k vyšším úrovním mezd s rostoucím věkem jednotlivců, ale mění se i zakřivení těchto profilů v čase. Dle uvedeného příkladu lze nahlédnout, že roste strmost profilů ve věkovém intervalu 15-40 let. To znamená, že mladší ročníky zaměstnanců se pohybují po strmějších mzdových profilech než jejich starší předchůdci.

Tabulka 3.1 shrnuje průměrnou hodinovou mzdu zvlášť pro muže a ženy. Největší mzdová mezera existuje u skupiny zaměstnanců 61+ a naopak nejmenší mezera existuje u skupiny mladých 15-30 let věku: zatímco ve věkové kategorii 21-30 let je rozdíl mezi průměrnou hodinovou mzdou mužů a žen 19,5 %, u pracovníků ve věkové kategorii 31-40 je tento rozdíl již 55%. Za pozornost stojí nezanedbatelný nárůst mezery v posledním roce 2006. Příčinou je velice pravděpodobně zrychlený ekonomický růst a rostoucí poptávka po práci, která se promítla různým způsobem do mezd mužů a žen. Alternativním vysvětlením může být dopad změn nové pracovní právní a daňové legislativy. Nejméně pravděpodobný je dopad možných změn v metodice sběru dat ISPV.

Podobné členění bylo vytvořeno pro stupeň vzdělání a pohlaví (tabulka 3.2). Opět je patrná mzdová mezera podle pohlaví a vzdělání. Dynamika rozdílů, na rozdíl od úrovní, není v prezentovaném období nijak výrazná. Za pozornost stojí, že mzdová mezera mezi vysokoškolským vzděláním a vzděláním s maturitou dosahovala v roce 2006 u žen (mužů) 77% (95%) a ve srovnání se skupinou bez maturity byl tento rozdíl dokonce 168% (170%), tedy téměř trojnásobný.

Změny rozdílů v čase mezi jednotlivými stupni vzdělání nejsou tak výrazné jako v případě samotné úrovně mezd. Nejvíce v letech 2002-6 rostly nominální mzdy vysokoškolsky vzdělaným mužům a to v průměru o 10 % ročně. Nejmenší růst byl u žen s nižším vzděláním, kterým mzdy rostly v průměru o 7.5 % ročně.

Tabulka 3.3. ukazuje hodinové mzdy v roce 2006 ve věkové kategorii 21-30 podle stupně a oboru vzdělání a kategorie zaměstnání, opět za podnikatelskou sféru. Tato věková skupina je z pohledu volby školy/oboru nejdůležitější ze dvou důvodů. Zaprvé z důvodu diskontování očekávaných výdělků. Jednotlivci mohou výdělkům krátce po absolvování školy přikládat větší váhu. Zadruhé je informační hodnota současné úrovně mezd klesá s tím, jak daleko do budoucnosti uchazeči hledí. V další části pracujeme se strukturou 30 zaměstnaneckých kategorií, se kterými pracuje model CER viz (tabulka 1.2) a které byly vytvořeny pomocí metody shlukování (viz Münich a kol., 2006).

V tabulce 3.3 můžeme pozorovat, jak jsou jednotlivé stupně vzdělání (bez maturity, s maturitou a vysokoškolské) finančně ohodnoceny v jednotlivých zaměstnaneckých kategoriích, odděleně pro muže a ženy. V některých segmentech zaměstnání-stupeň vzdělání nejsou uvedeny hodnoty, protože pro daný segment není v ISPV dostatek pozorování (za dostatečný počet považujeme alespoň 100). Jde ve většině těchto případů o profese typické pouze pro muže nebo ženy.

Údaje ukazují především značné mzdové rozdíly mezi manažerskými a ostatními profesemi. U většiny profesí existuje významný rozdíl mezi mzdou pro vyšší a nižší stupeň vzdělání. Například v kategorii 2 (*vedoucí dílčích celků a vedoucí malých podniků, zákonodárci*) mají muži vysokoškoláci o 49% vyšší mzdy než pracovníci se středoškolským vzděláním s maturitou. Tento rozdíl je menší u profesí, které vyžadují nižší kvalifikaci nebo jsou čistě v nepodnikatelské sféře: v kategorii 17 (*úředníci v knihovnách a poštách*) je rozdíl ve mzdě muže vysokoškoláka a středoškoláka pouze 8%. Za pozornost stojí skutečnost, že ne u všech kategoriích profese-vzdělání existuje kladná mzdová mezera mezi muži a ženami. Při posuzování údajů v tabulce 3.3 je však třeba mít na paměti, že profese 1-30 agregují řadu „podprofesí“ a tudíž mohou uvnitř profesí existovat značné rozdíly.

Tabulky 3.1, 3.2 a 3.3 popisují pouze strukturu mezd v podnikatelské sféře. Některé profese jsou ovšem typické pouze pro nepodnikatelskou sféru. Proto prezentujeme tabulky 4.1, 4.2 a 4.3, které navíc zahrnují i mzdy v nepodnikatelské sféře. Tabulka 4.1 představuje průměrné mzdy jako vážený průměr, kde váhy jsou dány počtem pracovníků v obou sférách. Výsledky ukazují poměrně výrazně odlišnou hladinu mezd mezi oběma sférami v některých profesních segmentech. Například kategorie 1 (*vedoucí pracovníci a odborníci v oblasti matematiky a práva*) mají v podnikatelské sféře více jak dvojnásobnou mzdu než v nepodnikatelské sféře. U

většiny ostatních profesí je srovnání problematické, protože zastoupení podnikatelské a nepodnikatelské sféry je velmi nerovnoměrné (například odborní zdravotničtí pracovníci jsou téměř výhradně v nepodnikatelské sféře). Stojí však za povšimnutí, že čím méně vzdělanostně náročná profese, tím se platy v obou sférách vyrovnávají a v některých případech dokonce nepodnikatelská sféra nabízí vyšší mzdy než sféra podnikatelská. Například kategorie 25 (*pracovníci ve skladech*) mají v nepodnikatelské sféře v průměru o 10% vyšší mzdy než v podnikatelské sféře. Pravděpodobné vysvětlení tohoto jevu jsou menší mzdové nerovnosti v nepodnikatelské sféře, která díky tabulkově definovaným platům méně ohodnocuje vysoko kvalifikované profese a oproti podnikatelské sféře nadhodnocuje méně kvalifikované profese.

Problém mzdové nerovnosti osvětlují tabulky 4.2 a 4.3 pro věkové skupiny 21-30 respektive 31-40 let věku. Informace o mzdové nerovnostech v profesních skupinách jsou při volbě studijního oboru také důležité, protože vyjadřují míru (ne)jistoty že absolvent dosáhne průměrné mzdy. Proto kromě průměrné a mediánové hrubé mzdy pro dané profese uvádíme také koeficient mzdové nerovnosti. Metodou váženého průměru byly spočítány i medián a percentily, které byly použity jako vstup pro výpočet mzdové heterogenity v rámci každé kategorie. Měřítkem mzdové nerovnosti je rozdíl 75. a 25. percentilu normalizovaný mediánem mezd v dané kategorii a vychází z mezd za podnikatelskou i nepodnikatelskou sféru. Vyšší hodnota tohoto indexu reflektuje vyšší mzdovou nerovnost uvnitř profese. U většiny profesí se tento koeficient pohybuje v rozsahu 0,13 - 0,9. Výjimkou je profese 29 (*Obsluha zařízení v průmyslu a dopravě*) u žen, kde hodnoty indexu přesahují 1. Jelikož se jedná o profesi kde dominuje zaměstnanost mužů, může být index ovlivněn nízkým počtem pozorování. Obecně platí, že větší nerovnosti jsou mezi muži než ženami a to zejména pro věkovou skupinu 31-40 let. V té mají muži průměrný koeficient 0,45 a ženy 0,38. Velké rozdíly v heterogenitě jsou však i mezi profesemi. Například profese 1 a 2 (*Vrcholové vedení velkých organizací, odborníci v oblasti matematiky a práva a Vedoucí dílčích celků a vedoucí malých podniků, zákonodárci*), ve kterých je většina vedoucích pracovníků, je index poměrně vysoký (0,9 pro muže v kohortě 31-40 let). Naopak v učitelské profesi (kategorie 7) je velmi malá diference mezi a koeficient je proto pouze 0,12 (muži, 31-40) let.

V dosud uvedeném jsme se hlouběji nezabývali problematikou vztahu vzdělání a mezd, protože ISPV informace o vystudovaném oboru neobsahuje. ISPV obsahuje pouze informaci o stupni vzdělání. To je poměrně zásadní nedostatek dat ISPV pro účely modelu CER. V následující kapitole se proto tímto problémem zabýváme podrobněji a navrhuje

metodologii, která tento problém do velké míry řeší. Podstatou řešení je využití dodatečných informací o zastoupení vzdělanostních oborů v jednotlivých profesích pro odvození podrobných mzdových indikátorů.

1.2. Mzdové indikátory podle vzdělanostních oborů

Výpočet mzdového indikátoru ve struktuře oborů vzdělání se odvíjí od dostupnosti zdrojových dat. Zdrojová data ISPV na rozdíl od stupně vzdělání, věku a profese informaci o vystudovaném oboru neobsahují. K odhadu mezd a jejich vývoje podle oboru vzdělání je třeba použít dva rozdílné zdroje dat.

Zdrojem o mzdách je stejně jako v kapitole 1.1. databáze ISPV spravovaná firmou Trexima. Druhým zdrojem informací je Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) z Českého statistického úřadu, které poskytuje dostatečně detailní a statisticky věrohodně informace o zastoupení vzdělanostních oborů v různých zaměstnaneckých kategoriích. Navrhujeme metodu dopočtu mezd², která kombinuje informace z obou zdrojů.

Z datového souboru ISPV se vytvoří vektor mezd podle 30 členné kategorizace zaměstnání (viz. tabulka 1.2). Jde o kategorizaci shodnou s tou, se kterou pracuje model CER. Mzdy se dále rozlišují podle úrovně dosaženého vzdělání a věku. Uvažujeme tedy vektory mediánových mezd s dimenzí 30 pro věkové kohorty 21-30 a 31-40 let a zvlášť pro muže a ženy. Dále používáme databázi VŠPS, která obsahuje individuální informace, jak o zaměstnanosti podle klasifikace zaměstnání, tak o úrovni dosaženého vzdělání včetně jeho oboru. Provedli jsme výpočet řádkových četností v rámci jednotlivých 26 vzdělanostních skupin (viz tabulka 1.1) pro třicet kategorií zaměstnání. Četnosti, podíly jednotlivých zaměstnání v rámci jednotlivých vzdělanostních kategoriích tvoří matici 26x30. Ukázka matic napočítaných zvlášť pro muže a ženy z dat za rok 2006 je uvedena v tabulkách 2.1 a 2.2 (podrobnější popis viz kapitola 6).

² Angl. *imputation*.

Vektor dopočtených průměrných mezd pro jednotlivé studijní obory získáme tak, že vynásobíme matice četností (tabulka 2.1 a 2.2) vektorem mediánových mezd získaný z ISPV, za každé pohlaví zvlášť.

Velikost vzorků VŠPS je však omezená. V zájmu zachování statistické věrohodnosti proto není možno počítat statistiky pro libovolně detailní demografické charakteristiky a je třeba hledat kompromisní řešení. Kompromisní řešení na straně jedné respektuje relevantní kariérní horizont uchazečů o studium a měnící se podmínky na trhu práce. Na straně druhé je třeba respektovat velikost souborů ISPV a VŠPS. Dělení podle pohlaví se jeví jako nezbytné vzhledem k tomu, že muži a ženy mají podle většiny empirických analýz (např. Jurajda, 2003) výrazně odlišné postavení na trhu práce. Věková kohorta 21-40 let je však nezbytným kompromisem. Má-li být mzdový indikátor informativní pro rozhodování uchazečů o studium, měl by reflektovat mzdy v populaci zaměstnanců, kteří vstoupili na trh práce v období posledních cca 10 let. Takové omezení by však neúnosně snížilo počet pozorování ve vzorku a statistickou věrohodnost výsledků. Jako kompromisní varianta byla nakonec zvolena věková kategorie 21-40 pro VŠPS a dvě věkové skupiny z ISPV (21-30, 31-40). Ověřili jsme, že při podrobnějším členění (například užší věkový interval a regionální členění) již vede k příliš malému počtu pozorování ve výběru VŠPS v řadě vzdělanostních kategorií. Kromě toho dosud není databáze ISPV reprezentativní na regionální úrovni.

I s využitím matic četností v poměrně výrazně agregované podobě (tj. rozdělení na muže, ženy a zmíněné věkové skupiny) se u některých vzdělanostních oborů nedaří získat dostatečné zastoupení a indikátory by měly malou vypovídací schopnost. To je dáno zejména charakterem výběru respondentů ISPV, který je zaměřen zvlášť na podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru. Tabulky 5.1 a 5.2 proto obsahují vývoj dopočítaných mezd za jednotlivé vzdělanostní skupiny od roku 2002 pouze v podnikatelské sféře.

Srovnání dopočítaných mezd pro jednotlivé vzdělanostní skupiny v tabulkách 5.1 a 5.2 ukazuje, že pracovníci s vysokou školou mají v průměru o třetinu vyšší mzdy než středoškoláci, a až dvojnásobné mzdy vzhledem k oborům bez maturity. Například z tabulky 5.1 je vidět, že dopočítaná mzda mužů s vysokoškolským vzděláním v oboru strojírenství byla v roce 2006 169 Kč/hodinu, u středoškoláka vzdělaného ve stejném oboru 117 Kč/hodinu. Je samozřejmé, že ne všechny obory jsou takto srovnatelné přes stupně vzdělání. Zejména obory vzdělání bez maturity mají jinou strukturu než maturitní a vysokoškolské obory.

Problematické je také srovnání dopočítaných mezd mužů a žen v jednom oboru na určité úrovni vzdělání. To dokládají například technické vysokoškolské obory (např. vysokoškolský stupeň v oboru strojírenství), kde je zastoupení žen výrazně nízké a proto srovnání s muži může být zavádějící. Ženy v těchto vzdělanostních oborech totiž mohou zastávat obsahově jiné funkce než muži. Podobně muži v učitelství mají odlišné platy v důsledku toho, že zastávají převážně vedoucí funkce, což jim zvyšuje průměrnou mzdu v dané vzdělanostní skupině.

Údaje v tabulkách 5.1 a 5.2 ukazují, že jednotlivé obory a stupně vzdělání vykazují značné odlišnosti v úrovni dopočítaných mezd, a to zejména u věkové skupiny 31-40 let. Tyto rozdíly jsou ovšem vysvětleny spíše stupněm vzdělání než konkrétním oborem. Variabilita mezd uvnitř stupňů vzdělání je poměrně malá. Například mzdy mužů ve věkové skupině 31-40 let se pohybují v rozsahu 209 - 264 Kč/hodinu (v roce 2006), přičemž podskupiny s maturitou se pohybují v rozsahu 138 - 155 Kč/hodinu a podskupiny bez maturity v rozsahu 94 - 111 Kč/hodinu. Srovnání růstů mezd ukazuje poměrně velkou vyrovnanost napříč vzdělanostními stupni. Růsty se pohybují v rozsahu 8 - 10% ročně pro věkovou skupinu 31-40 let a v rozsahu 5 - 10% pro skupinu 21-30 let. Je třeba zdůraznit, že údaje popisují pouze podnikatelskou sféru, přičemž pro nepodnikatelskou sféru zatím v ČR neexistuje dostatečně dlouhá časová řada. Jelikož indikátor růstu mezd později vstupuje do navrhovaného syntetického indikátoru, aproximujeme zatím růst mezd v učitelských a lékařských oborech studia celkovým růstem mezd za nepodnikatelskou sféru od roku 2004, který byl 5%. Tato úprava se týká obou pohlaví u vysokoškolských oborů učitelství a zdravotnictví. U středoškolských oborů byla provedena úprava pouze u žen, jelikož muži jsou v této kategorii málo zastoupeni.

V tabulce 5.1 jsme též vytvořili slovní hodnocení daného oboru, které srovnává daný obor v rámci vzdělanostního stupně. Hodnocení je popisuje tabulka 5. Pokud je růst vyšší než průměr plus polovina směrodatné odchylky, získává daný obor nejvyšší hodnocení (výborný), pokud je růst odlišný od průměru maximálně o polovinu směrodatné odchylky na obě strany, získává střední hodnocení (průměrný), v případě růstu nižšího než průměrný mínus polovina směrodatné odchylky, je hodnocen růst jako špatný. Hodnocení bylo vytvořeno pouze pro věkovou skupinu 21-30 let (tabulka 5.1), jelikož je nejbližší rozhodovacímu horizontu uchazečů a tak i vstupuje do syntetického indikátoru.

Stejným způsobem jako v kapitole 2.2 navrhuje počítat koeficient mzdové nerovnosti pro jednotlivé obory za poslední rok (2006) a to na základě údajů o hrubých mzdách v nepodnikatelské i podnikatelské sféře v roce 2006. Tabulky 5.3 a 5.4 mají strukturu analogickou s tabulkami 4.2 a 4.3 a ukazují průměrnou mzdu, mediánovou mzdu a koeficient nerovnosti mezd v daném vzdělanostním oboru.

Koeficient mzdové nerovnosti roste se stupněm vzdělání. To může mít řadu příčin. Lidé s vysokoškolským vzděláním jsou rovnoměrněji zastoupeny v podnikatelské a nepodnikatelské sféře, což zvyšuje nerovnosti protože hladiny mezd v podnikatelské a nepodnikatelské sféře se systematicky liší. Nejvyšší mzdové nerovnosti v rámci zaměstnaneckých kategorií byly zaznamenány mezi manažerskými a vysoce kvalifikovanými profesemi, kde je i největší zastoupení vysokoškoláků (viz tabulka 4.2 a 4.3).

2. Indikátory nezaměstnanosti

Při konstrukci indikátoru nezaměstnanosti není možno vycházet z dat VŠPS, protože neposkytují dostatek pozorování pro celou řadu studijních oborů. Nepřesnost statistických ukazatelů by tak často přesáhla 90% interval spolehlivosti. K výpočtu indikátoru nezaměstnanosti podle vzdělání se však nabízí údaje pravidelně publikované NÚOV. V posledním přehledu Festová a Vojtěch (2006) je uvedena specifická míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů napočtená na základě údajů z úřadů práce. Zde je třeba připomenout, že registrovaná nezaměstnanost není identická s nezaměstnaností jak jí definuje VŠPS. V příkladech vycházíme z nejaktuálnějších dat o absolventech, kteří absolvovali školu v roce 2005. Tabulka 6.1 ukazuje nezaměstnanost za jednotlivé studijní obory včetně indikátoru specifické míry nezaměstnanosti, který je spočítán vždy relativně vůči průměru pro daný stupeň vzdělání.

Výsledky jsou v souladu s obecně známým faktem, že lidé s vyšším vzděláním jsou obvykle i snadněji zaměstnatelní. To lze ukázat na příkladu studijního oboru *stavebnictví*. Specifická nezaměstnanost mužů, kteří vystudovali tento obor bez maturity, je 18,8%, s maturitou 12% a s vysokou školou 4,4 %. Ne všechny studijní obory jsou však tímto způsobem srovnatelné napříč stupni vzdělání (například obor *textil a oděvnictví* se vyskytuje pouze u bezmaturitního stupně vzdělání).

Za povšimnutí stojí relativně podobná míra nezaměstnanosti uvnitř skupin absolventů vysokoškoláků a absolventů nematuritních oborů: u vysokoškoláků se pohybuje od 2 do 5%, u nematuritních oborů od 10 do 19%. Uvnitř maturitních oborů jsou však výrazné rozdíly. Pokud pomineme gymnazisty jako velice specifickou skupinu, potom pouze 5,7% absolventů středních zdravotních škol jsou nezaměstnaní, kdežto u absolventů středních zemědělských škol je to 16,7%. Publikace Festová a Vojtěch (2006) bohužel neuvádí nezaměstnanost odděleně pro muže a ženy, ale v dalších letech je zřejmě tuto dimenzi postihnout.

3. IFLM – indikátor vyhlídek na trhu práce

Indikátor IFLM je původním výstupem predikčního modelu CER navrženého podle modelu ROA. Indikátor vyjadřuje převis nabídky na trhu práce pro daný vzdělanostní obor. Výpočet tohoto indikátoru vychází z makroekonomických predikcí pro jednotlivých odvětví, ze kterých se odhaduje expanzní poptávka podle jednotlivých skupin vzdělání. Dále model zahrnuje nahrazovací poptávku, která reflektuje odliv a příliv zaměstnanců z a do pracovní síly podle skupin vzdělání. Do nabídkové části modelu vstupuje ještě predikce počtu budoucích absolventů škol a krátkodobě nezaměstnaní (méně jak 1 rok). Celkově indikátor IFLM ukazuje napjatost podmínek na trhu práce z hlediska jednotlivců pro daný vzdělanostní obor ve výhledu maximálně pěti let.

Tabulka 6.2 ukazuje indikátory IFLM vypočítané VÚPSV s využitím operační verze modelu CER. Tyto výsledky byly korigovány substituční analýzou, která zohledňuje alternativní možnosti uplatnění absolventů oborů v různých profesích. Je třeba připomenout, že indikátor IFLM není vztažen k určitému stupni vzdělání, jako je tomu u indikátorů mezd a nezaměstnanosti. Nepřistoupili jsme (na rozdíl od indikátoru mezd a nezaměstnanosti) k jeho přepočítání na relativní bázi jednotlivých vzdělanostních stupňů, jelikož jsem přesvědčeni, že variabilita indikátoru uvnitř vzdělanostních stupňů zajišťuje dostatečné srovnání oborů. V další sekci popsaný syntetický indikátor, do kterého IFLM indikátor vstupuje, charakterizuje relativně rozdílnou situaci oborů uvnitř vzdělanostního stupně a neumožňuje srovnání situace mezi vzdělanostními stupni. Právě tato variabilita uvnitř vzdělanostních stupňů umožňuje zahrnout IFLM do syntetického indikátoru.

Hodnoty IFML v tabulce 6.2 naznačují relativně dobrou pozici na trhu práce pro obory s nižším stupněm vzdělání. To může být dáno přílivem investic v uplynulém období, které generovaly poptávku právě po nízkokvalifikované, manuálně pracující síle. Proti tomu stál poměrně vysoký počet nízkovzdělaných starších pracovníků odcházejících do důchodu a snižující se počet absolventů nematuritních oborů. Zde je však třeba připomenout, že kompletní obrázek o interakci mezi poptávkou a nabídkou v konkrétním segmentu trhu práce dotváří informace o aktuálních mzdových úrovních a trendech. Jinými slovy, důležitá je také koupěschopná poptávka po práci na straně zaměstnavatelů. Koupěschopná poptávka se může s nabídkou práce v některých segmentech rozcházet, aniž se to promítne do ukazatele IFLM.

Horší výhled pro vysokoškolsky vzdělané absolventy indikovaný IFLM v tabulce 6.2 je způsoben především výrazným růstem počtu absolventů, který je v nadcházejících pěti letech očekáván. Zde je tedy nutno opět zdůraznit, že IFLM nezohledňuje mzdové úrovně a tudíž sám o sobě zcela nepostihuje vyhlídky vysokoškolských absolventů na trhu práce.

4. Syntetický indikátor atraktivnosti studijních oborů

Pro vyjádření celkového obrazu o vyhlídkách uchazečů na trhu práce při volbě oboru studia navrhujeme syntetický indikátor, který kombinuje předchozí indikátory týkající se nezaměstnanosti, měsíční mzdy, růstu mezd a budoucích vyhlídek na trhu práce (IFLM). Tabulky 7.1 a 7.2. shrnují klíčové údaje z tabulek 5.1, 5.3, 6.1 a 6.2. Syntetický indikátor je cíleně zaměřen na postavení mladších kohort na trhu práce, a proto není vhodné ho využívat pro popis vyhlídek starších věkových kohort.

Hodnoty syntetického indikátoru mohou dosahovat, stejně jako u jeho subindikátorů, hodnot v rozsahu 1 - 3, s tím, že jedna představuje nejlepší možné hodnocení vyhlídek. Zde je třeba upozornit, že jiný než relativizující význam tyto hodnoty nemají a samy o sobě, bez srovnání s ostatními obory v rámci jednoho vzdělanostního stupně, nemají ekonomický význam.

Jak již bylo popsáno v kapitolách 1.1. a 1.2., indikátor růstu mezd není zatím možno počítat pro nepodnikatelskou sféru. Proto byl zatím pro účely této studie tento indikátor aproximován agregátním růstem mezd za nepodnikatelskou sféru od roku 2005. Oborům učitelství a

zdravotnictví byl přiřazen růst mezd 5%, který je ve srovnání s ostatními obory relativně nižší. To snižuje syntetický indikátor atraktivnosti *učitelství* a *zdravotnictví* vůči ostatním vysokoškolským oborům. Dále nejsou uváděny indikátory pro vzdělanostní obory, které jsou typické pouze pro jedno pohlaví (například muži jsou velice málo zastoupeni v *učitelství* a *zdravotnictví* ve středoškolském stupni a ženy jsou málo zastoupeny v technických oborech na maturitním a vysokoškolském stupni), proto nemají dostatečnou statistickou věrohodnost.

Do výpočtu syntetického indikátoru vstupují váhy indikátorů jednotlivých indikátorů. Žádná jednoznačná a objektivní měřítka pro určení vah však neexistují. Zatímco v operační elektronické verzi je možno uživatelsky nastavit váhy libovolně, v prezentaci pro tuto zprávu jsme arbitrárně zvolili stejné váhy (30%) nezaměstnanosti, mzdy a IFLM. Tyto tři indikátory byly spočítány s použitím stejného zdroje dat pro všechny vzdělanostní obory. Nejmenší váhu 10% jsme přiřadili indikátoru průměrnému meziročnímu růstu hodinové mzdy a to z několika důvodů. Za prvé, tento indikátor není možno - vzhledem k omezenosti velikosti vzorku dat - spočítat pro všechny vzdělanostní obory. Druhý důvod je ten, že růsty mezd vykazují ve zvažovaném období poměrně malou variabilitu napříč obory. Za třetí, růsty mezd v posledních pěti letech má obecně malou vypovídací schopnost o růstu mezd v horizontu 5 – 10 let, což je však rozhodovací časový horizont při volbě oboru.

Hodnoty syntetického koeficientu atraktivnosti oborů lze posuzovat pouze v rámci daného vzdělanostního stupně, protože indikátory mezd a nezaměstnanosti jsou vytvořeny pouze v rámci jednotlivých vzdělanostních stupňů. Tento referenční rámec však odpovídá rámci volby žáků, kteří v daném okamžiku nevolí stupeň vzdělání, ale obor v rámci určité úrovně vzdělání.

Porovnáním výsledků za jednotlivé obory u mužů z tabulky 7.1 zjistíme, že největší variabilita indikátoru se vyskytuje u mužů v rámci nematuritních oborů (v rozsahu 1,1 - 2,7) a u maturitních jsou indikátory v rozsahu 1,3 - 2,5 a u vysokoškolských oborů v rozsahu 1,7 - 2,5.

Syntetické indikátory jsou napočítány zvlášť pro muže a ženy. Stejně jako nejsou hodnoty srovnatelné mezi různými stupni vzdělání, nelze hodnoty indikátoru pro muže srovnávat s hodnotami pro ženy. Jediné srovnatelné hodnoty jsou v rámci jednoho stupně vzdělání pro dané pohlaví.

Například syntetický indikátor pro muže ukazuje, že nejatraktivnější vysokoškolské obory pro muže jsou *ekonomika, obchod a ostatní společenské vědy a nauky* s hodnotou 1,7. Nejhuře v tomto srovnání vychází obor *právní vědy a ostatní vědy a nauky* s hodnotou 2,5. U žen vychází jako nejatraktivnější vysokoškolský obor *stavebnictví a přírodní vědy* (1,6). Nejméně atraktivní jsou obory *učitelství spolu právními vědami a ostatními společenskými obory* (2,4). Důvod proč ženy mají dobré postavení ve *stavebnictví a přírodních vědách* může být v tom, že ženy v této kvalifikaci vykonávají pouze vysoko kvalifikované práce a zároveň těží z vysoké poptávky po těchto oborech na trhu práce.

6. Četnosti vzdělanostních oborů v kategoriích zaměstnání a vylepšení modelu CER

Pro volbu studijního oboru je také důležitá informace, nakolik jeho vystudování předurčuje zaměstnání v určité profesi. Tuto informaci poskytuje matice četností vzdělanostních oborů v zaměstnaneckých kategoriích (tabulky 2.1 a 2.2). Z údajů lze identifikovat, v jakých profesích se nejčastěji absolventi příslušných oborů v rámci stupňů vzdělání uplatňují. V tabulkách 2.1. a 2.2 jsou barevně zvýrazněny podíly, které přesahují arbitrárně určenou hranici 10 %.

Z tabulek vyplývá několik závěrů. Absolventi některých oborů se uplatňují téměř výhradně jen v určitých zaměstnaneckých kategoriích. Platí to zejména pro velice specifické obory jako je *zdravotnictví* (pro vysokoškolský stupeň je 86% absolventů zastoupeno v kategorii 8 – *odborní zdravotní pracovníci*) nebo *učitelství*. Za druhé, s rostoucím vzděláním roste zastoupení odborných a manažerských kategorií. Nematuritní obory mají uplatnění obvykle v zaměstnaneckých kategoriích s nízkou kvalifikací (např. nekvalifikovaní pracovníci v zemědělství, obchodě a úklidu).

Výpočty pro tabulky 2.1 a 2.2 byly provedeny i na datech z jiných let, aby byla ověřena robustnost výsledků, případně zjištěna dynamika v čase. Některé vzdělanostně-zaměstnanecké kategorie vykazují poměrně velkou volatilitu a to včetně kategorií, kde hodnoty podílů opakovaně přesahují 10%. Volatilita je zpravidla vyšší pro muže. Značná volatilita je zaznamenána pro kategorii *ekonomika, obchod a ostatní vědy a nauky* a to ve čtyřech zaměstnaneckých kategoriích.

Pokud má být tato matice podílů používána pro další zpřesnění modelu CER, je nutné brát tuto nestabilitu výsledků v potaz a na datech z dalších let tuto nestabilitu sledovat.

Jako příklad využití uvedené matice pro rozšíření modelu CER jsme přepočítali výstupy modelu z dimenze vzdělanostních oborů do zaměstnaneckých kategorií. Tím se pro uchazeče rozšiřuje informace o vyhlídkách na trhu práce, za předpokladu, že již vědí do jaké zaměstnanecké kategorie bude jejich kariéra směřovat.

Výsledky jsou prezentovány v tabulce 8.1. Prezentujeme v ní ve struktuře zaměstnaneckých kategorií počet pracovníků, absolventů, krátkodobě nezaměstnaných, napočítanou expanzní poptávku, náhradní poptávku a počet celkových nových míst. Pro tyto výpočty jsme využili právě diskutované matice četností (tabulka 2.1 a 2.2), ze kterých jsme v našem případě vytvořili jednu průměrnou matici četností společnou pro obě pohlaví za rok 2006. Matici jsme využili pro přepočet přílivu absolventů a krátkodobě nezaměstnaných ze vzdělanostních oborů do jednotlivých profesních kategorií.

Postup výpočtu byl následující. Z VŠPS byly nejdříve spočítány nejaktuálnější (tj. rok 2006) hodnoty počtu pracovníků v jednotlivých kategoriích zaměstnání. Z modelu CER jsme získali expanzní a náhradní poptávku, které určují celkový počet nových pracovních míst v časovém horizontu 5 let za jednotlivé zaměstnanecké kategorie.

Při výpočtu indikátorů IFLM jsem postupovali stejně jako v případě výpočtu pro jednotlivé studijní obory. Do tohoto indikátoru vstupují jak poptávkové tak nabídkové faktory, jak to popisuje Münich et al. (2005). Čím vyšší je hodnota indikátoru IFML, tím je situace v dané zaměstnanecké kategorii horší.

Tabulka 8 sumarizuje všechny vstupní proměnné pro výpočet IFLM i jeho hodnoty pro zaměstnanecké kategorie. Celkový pohled ukazuje poměrně nízkou variabilitu IFLM mezi kategoriemi. Přesto je možné vyzdvihnout některé kategorie, pro které se IFLM významně odlišuje od průměru. Z výsledků je například parné, že relativně nejhorší výhled situace na trhu práce mají kategorie 1, 3 a 9 (tj. *vrcholové vedení velkých organizací, odborníci v oblasti matematiky a práva, státní úředníci a pracovníci ve společenských vědách a umělečtí pracovníci*), což jsou převážně vysoce kvalifikované profese. Tento indikátor v sobě však zahrnuje pouze kvantitativní poptávkové a nabídkové faktory a nezohledňuje úroveň mezd a

vývoj mzdového vývoje, proto nedává dostatečně komplexní obraz o atraktivnosti dané kategorie, jak bylo vysvětleno již v kapitole 4.

Zde je nutno zdůraznit, že zmíněná převodní matice (tab. 2.1 a 2.2) spojuje dohromady poptávkové a nabídkové faktory a je tedy výsledkem působení různých rovnovážných mechanismů na trhu práce. Strana nabídky na trhu práce je zastoupena absolventy z různých vzdělanostních oborů. Poptávková strana je naopak zastoupená zaměstnavateli, kteří zaměstnávají pracovníky především podle jejich produktivity v profesích. Model samozřejmě nemůže identifikovat možnost, že budoucí absolventi budou mít odlišné preference k profesím než absolventi současní.

Z uvedeného vyplývá, že matice četností jsou výsledkem celé řady vlivů, které nelze identifikovat odděleně. Druhý problém je zmiňovaný již v kapitole 1.2 a týká se intervalů spolehlivosti napočítaných indikátorů. Vzhledem k relativně velké podrobnosti dělení a malému zastoupení některých kategorií ve VŠPS je třeba brát v úvahu skutečnost, že statistická chyba může v některých případech značně komplikovat interpretaci a srovnání aktuálních hodnot.

7. Závěr

Námi navržené rozšíření modelu CER je směřováno především k efektivnímu využití výstupů modelu pro konečné uživatele, tj. uchazeče o studijní obory na vysokých a středních školách. Navrhujeme proto použití syntetického indikátoru atraktivnosti jednotlivých vzdělanostních oborů. Tento indikátor je shrnuje individuální indikátory parciálních charakteristik výhledu absolventů na trhu práce. Mezi tyto patří úroveň mezd, střednědobé tempo růstu mezd, specifická nezaměstnanost absolventů a budoucí vyhlídky na trhu práce (IFLM), jako výstup existujícího modelu CER. Jednotlivé indikátory jsou informativní také samy o sobě, avšak při vědomí, že tak poskytují pouze parciální obraz atraktivnosti jednotlivých studijních oborů.

Pro výpočet indikátorů mezd za jednotlivé vzdělanostní obory je třeba pracovat se mzdami napočtenými, protože dostupné údaje o mzdách nejsou dostupně ve potřebné struktuře vzdělanosti. K napočítání mezd je navrženo použití matic četností vzdělanostních kategorií

v zaměstnanostních kategoriích, které ukazují v jakých zaměstnáních se absolventi jednotlivých oborů uplatňují.

Výpočet indikátoru nezaměstnanosti je navržen s využitím údajů NÚOV, které je však třeba agregovat tak, aby odpovídaly vzdělanostním kategoriím používaných v modelu CER.

Dále je navrženo zdokonalení modelu CER pomocí matice četností zaměstnaneckých a vzdělanostních kategorií. Rozšíření spočívá především v tom, že umožňuje komplexnější prezentaci výstupů modelu CER za jednotlivé zaměstnanecké kategorie. Na příkladech ukazujeme také využití zmíněné matice pro napočítání indikátorů IFLM podle zaměstnaneckých kategorií.

Reference

Festová, J. a J. Vojtěch, (2006). Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2006, Národní ústav odborného vzdělávání, Praha 2006.

Jurajda, Š. (2003) Gender Wage Gap and Segregation in Enterprises and the Public Sector in Late Transition Countries, *Journal of Comparative Economics*, 31 (2), 199-222, 2003.

Münich, D. (editor), J. Babeckij, Š. Jurajda, O. Stupnytskyy, (2001). „Regular Forecasting of Training Needs: Quantitative Models for the Czech Republic,” Kapitola 2 v *Forecasting Skill Needs: Methodology Elaboration and Testing*. European Commission Leonardo da Vinci Programme: Surveys and Analyses. Také česká verze „Předvídání kvalifikačních potřeb: vypracování a pilotní ověření metodologie“, ISBN 80-238-7549-3.

Münich, D. (editor), J. Babeckij, Š. Jurajda, O. Stupnytskyy, (2003). „Vzdělávání, výzkum a vývoj jako klíčové faktory rozvoje společnosti a ekonomiky: Rozvoj systému a metodiky prognózování potřeb kvalifikace na trhu práce, včetně návrhů pro vědu a výzkum,” Závěrečná zpráva projektu, Praha 2003.

Münich, D. (editor), Š. Jurajda, M.Guzi, M.Franta (2004), „Studie realizovatelnosti (feasibility study) dalšího rozvoje modelu předvídání odborných kvalifikací na trhu práce,” Závěrečná zpráva projektu, Praha 2004.

Münich, D. (editor), Š. Jurajda, M.Guzi, M.Franta (2005), „Technická studie rozšíření a zkvalitnění současné programové implementace modelu ROA-CERGE-EI,” Závěrečná zpráva projektu, Praha 2005.

Příloha: Tabulky

Tabulka 1.1: Kategorizace oborů vzdělání používaná modelem CERGE-ROA.

Kat	Stupeň vzdělání	Specializace
1	základní a bez vzdělání	
2	střední bez maturity	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnictví
3	(SSbM)	elektrotech.,doprava,spoje
4		chemie, potravinářství a ostatní
5		textil, oděvnictví
6		zpracování dřeva, výroba obuvi
7		stavebnictví
8		zemědělství a lesní hospodářství
9		obchod služby
10	střední s maturitou	obecná příprava (gymnázia)
11	(SSsM)	stavebnictví a přírodní vědy
12		strojírenství
13		elektrotechnika
14		zemědělství
15		zdravotnictví
16		ekonomika, obchod, právní vědy
17		učitelství
18		ostatní
19	vysokoškolské	stavebnictví a přírodní vědy
20	(VS)	strojírenství
21		elektrotechnika
22		zemědělství a ostatní technické obory
23		zdravotnictví
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky
25		právní vědy a ostatní společenské obory
26		učitelství

Tabulka 1.2: Kategorizace zaměstnání používaná modelem CER

Kat	Zaměstnání
1	Vrcholové vedení velkých organizací, odborníci v oblasti matematiky a práva
2	Vedoucí dílčích celků a vedoucí malých podniků, zákonodárci
3	Státní úředníci a pracovníci ve společenských vědách
4	Vědci v oblasti podnikání
5	Vědci a pracovníci v biologii
6	Architekti, odborníci ve fyzice a IT
7	Učitele základních, středních a vysokých škol
8	Odborní zdravotničtí pracovníci
9	Umělečtí pracovníci
10	Pedagogové v mimoškolních zařízeních
11	Technici v IT a elektronice
12	Technici ve fyzikálních oborech
13	Odborní administrativní, policejní a celní pracovníci
14	Odborní pracovníci v obchodě
15	Prodáváci v obchodech a provozní ve stravování
16	Kancelářští a manipulační pracovníci
17	Úředníci v knihovnách a poštách
18	Pomocní zdravotničtí pracovníci
19	Kvalifikovaní dělníci v lesnictví a rybářství
20	Řidiči, obsluha elektrárenských zařízení a přesných přístrojů
21	Kvalifikovaní dělníci ve stavebnictví
22	Kvalifikovaní výrobci textilií a kůží
23	Formíři, svářeči, horníci a řidiči železničních vozidel
24	Kováři, nástrojaři a mechanici elektrických zařízení
25	Pracovníci ve skladech
26	Stavební dělníci a malíři
27	Nekvalifikovaní pracovníci v zemědělství, obchodě a úklidu
28	Montážní a pomocní dělníci, obsluha strojů
29	Obsluha zařízení v průmyslu a dopravě
30	Obsluha zemědělských a tiskárenských strojů, chovatelé zvířat

Tabulka 2.1: Řádkové četnosti v kategoriích zaměstnání v rámci vzdělanostních skupin (muži)

Kat	Stupeň	Specializace	k1	k2	k3	k4	k5	k6	k7	k8	k9	k10	k11	k12	k13	k14	k15	k16	k17	k18	k19	k20	k21	k22	k23	k24	k25	k26	k27	k28	k29	k30	
1	ZS		0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	2%	0%	0%	5%	1%	0%	1%	2%	12%	2%	1%	5%	4%	4%	12%	9%	24%	3%	7%	
2	SSbM	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnictví	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	2%	0%	2%	3%	0%	0%	0%	1%	17%	2%	0%	10%	30%	3%	4%	2%	8%	3%	7%
3		elektrotech., doprava, spoje	0%	3%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	2%	7%	0%	3%	3%	0%	1%	0%	0%	12%	9%	0%	4%	30%	4%	5%	2%	8%	2%	2%	
4		chemie, potravinářství a ostatní	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	2%	5%	0%	3%	6%	0%	0%	2%	2%	7%	3%	0%	1%	5%	3%	3%	4%	13%	26%	11%	
5		textil, oděvnictví	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	4%	0%	7%	1%	32%	0%	5%	5%	6%	7%	20%	4%	7%	
6		zpracování dřeva, výroba obuvi	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	1%	0%	0%	1%	4%	0%	1%	1%	14%	8%	2%	2%	3%	3%	2%	28%	2%	11%	2%	11%		
7		stavebnictví	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	2%	7%	17%	1%	3%	4%	2%	40%	2%	7%	3%	5%		
8		zemědělství a lesní hospodářství	0%	4%	1%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	2%	2%	0%	0%	0%	15%	21%	1%	0%	2%	6%	3%	4%	5%	6%	6%	18%		
9		obchod služby	0%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	0%	4%	53%	0%	3%	1%	1%	6%	2%	0%	1%	2%	3%	4%	2%	5%	4%	3%	
10	SSsM	obecná příprava (gymnázia)	2%	10%	1%	3%	0%	5%	2%	0%	5%	0%	6%	7%	6%	12%	8%	4%	2%	1%	0%	7%	1%	0%	1%	1%	8%	1%	1%	2%	2%	1%	
11		stavebnictví a přírodní vědy	1%	12%	1%	1%	1%	6%	0%	0%	1%	0%	3%	28%	3%	7%	4%	1%	1%	0%	1%	2%	4%	0%	2%	5%	7%	2%	3%	2%	2%		
12		strojírenství	1%	7%	1%	0%	1%	3%	0%	0%	1%	0%	6%	15%	3%	10%	3%	1%	1%	0%	1%	7%	2%	1%	6%	14%	8%	1%	1%	3%	3%	2%	
13		elektrotechnika	1%	6%	1%	0%	0%	5%	0%	0%	1%	0%	11%	18%	1%	5%	4%	1%	1%	0%	1%	4%	3%	0%	1%	18%	7%	1%	1%	3%	1%	2%	
14		zemědělství	0%	9%	0%	0%	7%	0%	0%	1%	1%	1%	3%	3%	9%	4%	0%	1%	1%	8%	9%	1%	0%	4%	5%	14%	2%	2%	4%	3%	9%		
15		zdravotnictví	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
16		ekonomika, obchod, právní vědy	2%	9%	1%	4%	0%	1%	0%	0%	2%	0%	4%	3%	7%	14%	16%	2%	4%	0%	1%	6%	0%	0%	1%	3%	12%	1%	0%	3%	2%	1%	
17		učitelství	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
18		ostatní	1%	5%	0%	1%	1%	2%	0%	0%	5%	1%	5%	9%	4%	8%	4%	0%	1%	0%	4%	7%	2%	0%	3%	6%	14%	4%	1%	2%	4%	6%	
19	VS	stavebnictví a přírodní vědy	2%	8%	2%	3%	3%	37%	8%	1%	1%	1%	4%	20%	2%	3%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	
20		strojírenství	7%	12%	0%	3%	0%	31%	3%	0%	0%	1%	4%	23%	1%	10%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	
21		elektrotechnika	2%	6%	1%	3%	0%	40%	2%	7%	1%	0%	9%	16%	1%	9%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
22		zemědělství a ostatní technické obory	5%	11%	2%	2%	10%	27%	5%	2%	1%	0%	4%	7%	7%	10%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	2%		
23		zdravotnictví	2%	0%	1%	0%	1%	1%	0%	86%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	9%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	8%	12%	11%	13%	1%	10%	2%	0%	6%	1%	5%	3%	9%	11%	1%	2%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	1%	0%	0%	0%	
25		právní vědy a ostatní společenské obory	31%	8%	8%	4%	0%	3%	7%	1%	15%	1%	4%	1%	5%	4%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	1%	
26		učitelství	3%	9%	3%	2%	0%	2%	47%	1%	1%	3%	3%	1%	7%	8%	1%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	

Zdroj: VŠPS2006, vlastní výpočty

Poznámka: Klasifikace zaměstnání k1-k30 jsou uvedeny v Tabulce 1.2. Podíly jsou napočítané pro muže ve věku 21-40 let
Zvýrazněné četnosti převyšují 9%

Tabulka 2.1: Řádkové četnosti v kategoriích zaměstnání v rámci vzdělanostních skupin (ženy)

Kat	Stupeň	Specializace	k1	k2	k3	k4	k5	k6	k7	k8	k9	k10	k11	k12	k13	k14	k15	k16	k17	k18	k19	k20	k21	k22	k23	k24	k25	k26	k27	k28	k29	k30	
1	ZS		0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	1%	0%	2%	21%	1%	3%	7%	1%	1%	0%	4%	2%	1%	2%	0%	0%	0%	0%	
2	SSbM	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnic	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	2%	0%	0%	21%	1%	3%	1%	2%	4%	0%	2%	6%	11%	3%	1%	14%	16%	9%	1%	
3		elektrotech.,doprava,spoje	0%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	2%	0%	0%	0%	15%	4%	8%	5%	0%	0%	1%	3%	1%	7%	6%	0%	14%	15%	12%	2%	
4		chemie, potravinářství a ostatní	0%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	1%	0%	2%	2%	1%	2%	25%	2%	3%	7%	0%	1%	0%	4%	1%	1%	3%	0%	14%	11%	14%	5%	
5		textil, oděvnictví	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	0%	2%	2%	14%	2%	3%	3%	1%	1%	0%	26%	1%	2%	2%	0%	18%	11%	6%	3%	
6		zpracování dřeva, výroba obuvi	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	9%	1%	3%	2%	0%	2%	0%	11%	0%	3%	6%	0%	19%	15%	9%	17%
7		stavebnictví	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
8		zemědělství a lesní hospodářství	0%	1%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	14%	2%	5%	7%	13%	1%	0%	4%	1%	2%	2%	0%	18%	14%	7%	5%	
9		obchod služby	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	2%	1%	51%	2%	5%	3%	0%	1%	0%	2%	1%	2%	2%	0%	10%	9%	3%	2%		
10	SSsM	obecná příprava (gymnasia)	2%	4%	1%	4%	0%	0%	2%	0%	2%	2%	1%	23%	10%	9%	13%	8%	3%	1%	0%	0%	1%	0%	1%	4%	0%	1%	2%	2%	1%		
11		stavebnictví a přírodní vědy	1%	4%	0%	1%	5%	6%	0%	0%	1%	0%	2%	20%	11%	11%	10%	6%	3%	5%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	4%	0%	2%	2%	1%	1%	
12		strojírenství	2%	5%	0%	1%	0%	2%	0%	0%	1%	0%	3%	8%	27%	12%	7%	9%	6%	5%	0%	0%	0%	2%	0%	4%	3%	0%	3%	1%	1%	1%	
13		elektrotechnika	0%	7%	0%	1%	0%	0%	3%	0%	3%	0%	2%	13%	17%	6%	13%	12%	2%	0%	0%	2%	0%	0%	2%	0%	11%	0%	1%	0%	7%	0%	
14		zemědělství	0%	2%	1%	2%	1%	0%	2%	1%	1%	2%	2%	3%	15%	4%	15%	7%	8%	3%	6%	1%	0%	2%	1%	1%	4%	0%	6%	5%	3%	3%	
15		zdravotnictví	0%	1%	0%	1%	5%	0%	0%	62%	0%	0%	1%	2%	1%	4%	1%	1%	14%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	1%	0%	0%	
16		ekonomika, obchod, právní vědy	2%	4%	1%	4%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	26%	7%	14%	16%	8%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	3%	0%	2%	2%	2%	1%	
17		učitelství	0%	4%	0%	0%	0%	0%	21%	0%	4%	40%	0%	0%	6%	4%	4%	4%	4%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	2%	1%	0%	0%	
18		ostatní	2%	6%	0%	3%	1%	0%	1%	0%	8%	1%	1%	4%	9%	4%	13%	7%	11%	2%	1%	0%	0%	6%	1%	1%	5%	0%	4%	3%	4%	2%	
19	VS	stavebnictví a přírodní vědy	3%	2%	5%	8%	7%	26%	13%	1%	1%	1%	5%	7%	6%	5%	0%	4%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%		
20		strojírenství	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
21		elektrotechnika	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
22		zemědělství a ostatní technické obory	7%	0%	2%	3%	14%	3%	11%	8%	0%	1%	8%	11%	11%	12%	1%	2%	0%	3%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	
23		zdravotnictví	0%	2%	1%	0%	1%	0%	3%	71%	0%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	1%	0%	16%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	4%	7%	8%	15%	0%	2%	2%	1%	2%	1%	3%	0%	23%	15%	2%	9%	3%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	
25		právní vědy a ostatní společenské obory	28%	2%	13%	7%	0%	0%	15%	0%	11%	1%	3%	0%	8%	3%	0%	3%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	1%	
26		učitelství	0%	1%	1%	4%	0%	0%	78%	0%	0%	5%	0%	0%	4%	3%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	

Zdroj: VŠPS2006, vlastní výpočty

Poznámky: Klasifikace zaměstnání k1-k30 jsou uvedeny v Tabulce 1.2. Podíly jsou napočítané pro ženy ve věku 21-40 let
Zvýrazněné četnosti převyšují 9%

Tabulka 3.1: Průměrná hrubá hodinová mzda v Kč podle věkových kategorií, 2002-06

Všichni	2002	2003	2004	2005	2006
15-20	55	57	62	67	69
21-30	84	89	94	101	113
31-40	97	105	113	123	145
41-50	94	100	106	116	136
51-60	92	97	102	109	129
61+	89	99	109	118	146

Muži	2002	2003	2004	2005	2006
15-20	58	60	65	69	74
21-30	90	94	98	105	122
31-40	111	120	129	140	169
41-50	108	114	122	133	160
51-60	102	107	113	121	146
61+	101	109	120	127	156

Ženy	2002	2003	2004	2005	2006
15-20	52	54	57	61	62
21-30	74	80	86	94	102
31-40	76	81	87	96	109
41-50	75	80	84	93	106
51-60	75	80	84	91	104
61+	56	64	67	80	96

Zdroj: Trexima (podnikatelská sféra)

Poznámka:

Tabulka 3.2: Průměrná hrubá hodinová mzda v Kč podle pohlaví a vzdělání, 2002-06

Pohlaví	Stupeň vzdělání	2002	2003	2004	2005	2006
Muž	SSbM	80	83	87	94	108
	SSM	109	115	122	132	150
	VS	202	213	229	238	292
Žena	SSbM	57	62	64	69	76
	SSM	83	88	95	104	115
	VS	148	148	159	166	204

Zdroj: Trexima (podnikatelská sféra)

Poznámka: Hodinové mzdy jsou počítané pro muže a ženy věkové skupiny 21-40 let

Tabulka 3.3: Mediánová hodinová mzda v Kč podle profese a stupně vzdělání, 2006

Kat	Zaměstnání podle modelu CER	Muži			Ženy		
		SSbM	SSsM	VS	SSbM	SSsM	VS
1	Vrcholové vedení velkých organizací, odborníci v oblasti matematiky a práva	142	185	230	144	135	185
2	Vedoucí dílčích celků a vedoucí malých podniků, zákonodárci	122	149	222	99	115	198
3	Státní úředníci a pracovníci ve společenských vědách	146	155	185	147	215	189
4	Vědci v oblasti podnikání	103	163	217	104	142	192
5	Vědci a pracovníci v biologii	119	104	109	101	89	115
6	Architekti, odborníci ve fyzice a IT	130	153	158	69	146	155
7	Učitele základních, středních a vysokých škol	101	113	223	109	258	114
8	Odborní zdravotničtí pracovníci	80	138	163	99	86	171
9	Umělečtí pracovníci	138	186	154	110	95	144
10	Pedagogové v mimoškolních zařízeních	114	114	169	60	149	156
11	Technici v IT a elektronice	124	128	154	79	94	117
12	Technici ve fyzikálních oborech	70	121	140	68	112	126
13	Odborní administrativní, policejní a celní pracovníci	98	140	163	54	109	127
14	Odborní pracovníci v obchodě	77	74	156	58	113	134
15	Prodáváci v obchodech a provozní ve stravování	79	118	63	75	61	59
16	Kancelářští a manipulační pracovníci	103	88	159	70	101	121
17	Úředníci v knihovnách a poštách	97	124	134	77	84	122
18	Pomocní zdravotničtí pracovníci	90	78	183	96	95	161
19	Kvalifikovaní dělníci v lesnictví a rybářství	110	110	125	78	69	97
20	Řidiči, obsluha elektrárenských zařízení a přesných přístrojů	101	100	114	72	79	90
21	Kvalifikovaní dělníci ve stavebnictví	85	90	85	93	71	87
22	Kvalifikovaní výrobci textilií a kůží	93	111	87	61	77	102
23	Formíři, svářeči, horníci a řidiči železničních vozidel	77	105	109	81	109	86
24	Kováři, nástrojaři a mechanici elektrických zařízení	92	105	109	78	82	126
25	Pracovníci ve skladech	101	94	122	75	91	76
26	Stavební dělníci a malíři	92	81	155	n.a.	94	87
27	Nekvalifikovaní pracovníci v zemědělství, obchodě a úklidu	n.a.	99	52	n.a.	62	130
28	Montážní a pomocní dělníci, obsluha strojů	n.a.	106	132	n.a.	83	113
29	Obsluha zařízení v průmyslu a dopravě	n.a.	95	116	n.a.	86	n.a.
30	Obsluha zemědělských a tiskářských strojů, chovatelé zvířat	n.a.	n.a.	92	n.a.	81	n.a.

Zdroj: Trexima 2006 (podnikatelská sféra), VŠPS 2006, vlastní výpočty

Poznámka: Hodinové mzdy jsou počítané pro věkovou skupinu 21-30 let. Údaj *n.a.* znamená, že pro danou kategorii není k dispozici dostatečný počet pozorování (méně než 100)

Tabulka 4.1: Ukázka výpočtu hrubé mzdy pro muže 21-30 let věku kombinací podnikatelské a nepodnikatelské sféry

Kat	Zaměstnání podle modelu CER	Vážený průměr	Podnikatelská sféra		Nepodnikatelská sféra	
			mzda	váha	mzda	váha
1	Vrcholové vedení velkých organizací, odborníci v oblasti matematiky a práva	34,020	44,547	5,755	20,678	4,541
2	Vedoucí dílčích celků a vedoucí malých podniků, zákonodárci	38,655	40,585	19,173	23,738	2,480
3	Státní úředníci a pracovníci ve společenských vědách	27,729	33,477	2,203	25,482	5,637
4	Vědci v oblasti podnikání	31,423	42,168	16,580	22,453	19,862
5	Vědci a pracovníci v biologii	19,250	19,481	2,034	19,184	7,059
6	Architekti, odborníci ve fyzice a IT	26,524	28,443	25,539	22,664	12,688
7	Učitele základních, středních a vysokých škol	19,727	36,863	21	19,727	29,475
8	Odborní zdravotničtí pracovníci	26,071	35,862	12	26,071	17,530
9	Umělečtí pracovníci	21,137	31,830	1,604	18,864	7,545
10	Pedagogové v mimoškolních zařízeních	18,332	26,168	163	18,174	8,055
11	Technici v IT a elektronice	22,250	23,630	21,576	19,652	11,457
12	Technici ve fyzikálních oborech	24,741	25,642	55,131	18,260	7,668
13	Odborní administrativní, policejní a celní pracovníci	24,321	26,487	10,006	24,133	115,271
14	Odborní pracovníci v obchodě	28,235	28,725	26,923	17,338	1,213
15	Prodávači v obchodech a provozní ve stravování	16,598	16,971	37,264	14,174	5,738
16	Kancelářští a manipulační pracovníci	24,060	27,738	8,854	16,274	4,182
17	Úředníci v knihovnách a poštách	21,397	22,360	11,487	16,447	2,234
18	Pomocní zdravotničtí pracovníci	18,389	29,333	56	18,363	23,279
19	Kvalifikovaní dělníci v lesnictví a rybářství	15,042	15,983	3,337	13,056	1,582
20	Řidiči, obsluha elektrárenských zařízení a přesných přístrojů	19,167	19,136	26,829	19,249	10,204
21	Kvalifikovaní dělníci ve stavebnictví	17,021	17,385	5,226	14,890	894
22	Kvalifikovaní výrobci textilií a kůží	15,262	15,376	6,461	11,387	191
23	Formíři, svářeči, horníci a řidiči železničních vozidel	19,464	19,488	33,186	15,988	225
24	Kováři, nástrojaři a mechanici elektrických zařízení	18,584	18,714	79,314	15,408	3,241
25	Pracovníci ve skladech	21,365	20,331	36,140	22,458	34,176
26	Stavební dělníci a malíři	19,403	20,278	16,632	13,554	2,489
27	Nekvalifikovaní pracovníci v zemědělství, obchodě a úklidu	13,487	13,879	16,187	11,176	2,752
28	Montážní a pomocní dělníci, obsluha strojů	18,660	19,656	60,592	11,610	8,558
29	Obsluha zařízení v průmyslu a dopravě	18,489	18,978	33,295	13,409	3,204
30	Obsluha zemědělských a tiskárenských strojů, chovatelé zvířat	17,060	17,116	28,027	15,807	1,253

Zdroj: Trexima 2006

Poznámka: Kategorie s počtem pozorování méně než 50 nejsou při výpočtu brány v úvahu.

Tabulka 4.2: Hrubá měsíční mzda podle zaměstnání a pohlaví, 2006

Kat	Zaměstnání podle modelu CER	Muži 21- 30 let			Ženy 21- 30 let		
		průměr	medián	mzdová nerovnost	průměr	medián	mzdová nerovnost
1	Vrcholové vedení velkých organizací, odborníci v oblasti matematiky a práva	34,020	29,318	0.49	26,125	22,851	0.49
2	Vedoucí dílčích celků a vedoucí malých podniků, zákonodárci	38,655	28,789	0.67	27,873	23,471	0.58
3	Státní úředníci a pracovníci ve společenských vědách	27,729	23,113	0.64	25,815	23,677	0.45
4	Vědci v oblasti podnikání	31,423	25,879	0.55	24,573	22,168	0.39
5	Vědci a pracovníci v biologii	19,250	18,231	0.36	19,991	19,233	0.30
6	Architekti, odborníci ve fyzice a IT	26,524	23,934	0.38	23,371	21,373	0.41
7	Učitelé základních, středních a vysokých škol	19,727	19,371	0.17	18,904	18,742	0.15
8	Odborní zdravotničtí pracovníci	26,071	25,350	0.34	22,036	21,088	0.30
9	Umělečtí pracovníci	21,137	19,433	0.43	18,497	17,382	0.37
10	Pedagogové v mimoškolních zařízeních	18,332	17,320	0.25	15,763	15,420	0.23
11	Technici v IT a elektronice	22,250	19,872	0.51	18,563	17,612	0.44
12	Technici ve fyzikálních oborech	24,741	22,446	0.41	19,655	18,372	0.39
13	Odborní administrativní, policejní a celní pracovníci	24,321	24,372	0.34	19,712	18,055	0.41
14	Odborní pracovníci v obchodě	28,235	23,563	0.58	23,829	20,704	0.55
15	Prodavači v obchodech a provozní ve stravování	16,598	14,113	0.54	11,755	11,358	0.34
16	Kancelářští a manipulační pracovníci	24,060	20,051	0.58	17,962	16,032	0.42
17	Úředníci v knihovnách a poštách	21,397	16,604	0.67	17,191	15,667	0.42
18	Pomocní zdravotničtí pracovníci	18,389	18,027	0.34	15,642	15,036	0.23
19	Kvalifikovaní dělníci v lesnictví a rybářství	15,042	14,855	0.35	12,858	12,606	0.30
20	Řidiči, obsluha elektrárenských zařízení a přesných přístrojů	19,167	18,622	0.33	14,309	13,583	0.26
21	Kvalifikovaní dělníci ve stavebnictví	17,021	16,630	0.20	n.a.	n.a.	n.a.
22	Kvalifikovaní výrobci textilií a kůží	15,262	14,969	0.30	14,606	13,915	0.36
23	Formíři, svářeči, horníci a řidiči železničních vozidel	19,464	18,551	0.35	16,120	16,502	0.13
24	Kováři, nástrojaři a mechanici elektrických zařízení	18,584	17,599	0.33	15,217	14,469	0.38
25	Pracovníci ve skladech	21,365	20,039	0.35	18,501	16,951	0.50
26	Stavební dělníci a malíři	19,403	19,076	0.18	17,071	16,509	0.45
27	Nekvalifikovaní pracovníci v zemědělství, obchodě a úklidu	13,487	12,464	0.30	12,050	11,095	0.40
28	Montážní a pomocní dělníci, obsluha strojů	18,660	17,460	0.42	15,728	13,553	0.36
29	Obsluha zařízení v průmyslu a dopravě	18,489	17,380	0.37	20,104	14,906	1.24
30	Obsluha zemědělských a tiskárenských strojů, chovatelé zvířat	17,060	16,450	0.35	15,320	15,289	0.33

Zdroj: Trexima 2006

Poznámka: n.a. znamená, že pro danou kategorii není k dispozici dostatečný počet pozorování (méně než 50). Mzdy jsou váženým průměrem údajů z podnikatelské a nepodnikatelské sféry. Měřitkem mzdové nerovnosti je rozdíl 75. a 25. percentilu normalizovaný mediánem mezd v dané kategorii.

Tabulka 4.3: Hrubá měsíční mzda podle profese a pohlaví, 2006

Kat	Zaměstnaní podle modelu CER	Muži 31- 40 let			Ženy 31- 40		
		průměr	medián	mzdová nerovnost	průměr	medián	mzdová nerovnost
1	Vrcholové vedení velkých organizací, odborníci v oblasti matematiky a práva	58,418	43,001	0.80	35,246	27,473	0.58
2	Vedoucí dílčích celků a vedoucí malých podniků, zákonodárci	63,634	38,548	0.90	41,967	27,816	0.73
3	Státní úředníci a pracovníci ve společenských vědách	34,239	29,352	0.52	24,796	23,555	0.41
4	Vědci v oblasti podnikání	48,703	33,495	0.74	26,770	23,548	0.43
5	Vědci a pracovníci v biologii	21,982	21,075	0.39	20,062	19,059	0.26
6	Architekti, odborníci ve fyzice a IT	32,504	29,020	0.41	25,329	23,857	0.38
7	Učitele základních, středních a vysokých škol	21,168	20,719	0.12	19,291	18,930	0.11
8	Odborní zdravotničtí pracovníci	34,959	33,753	0.33	27,071	25,734	0.35
9	Umělečtí pracovníci	23,613	21,342	0.44	18,472	17,774	0.28
10	Pedagogové v mimoškolních zařízeních	21,624	20,470	0.28	17,574	17,204	0.24
11	Technici v IT a elektronice	28,918	25,899	0.47	22,340	19,948	0.42
12	Technici ve fyzikálních oborech	29,676	26,349	0.38	20,543	19,425	0.34
13	Odborní administrativní, policejní a celní pracovníci	29,355	28,764	0.27	21,639	19,777	0.37
14	Odborní pracovníci v obchodě	39,953	30,011	0.62	28,504	23,182	0.57
15	Prodáváci v obchodech a provozní ve stravování	17,261	16,106	0.50	12,386	11,056	0.49
16	Kancelářští a manipulační pracovníci	22,836	20,910	0.51	18,769	17,476	0.38
17	Úředníci v knihovnách a poštách	19,976	17,631	0.60	21,593	18,744	0.66
18	Pomocní zdravotničtí pracovníci	19,991	19,118	0.39	17,344	16,635	0.26
19	Kvalifikovaní dělníci v lesnictví a rybářství	20,053	18,319	0.98	13,798	13,510	0.49
20	Řidiči, obsluha elektrárenských zařízení a přesných přístrojů	20,674	19,993	0.33	15,668	15,079	0.24
21	Kvalifikovaní dělníci ve stavebnictví	18,292	17,635	0.19	13,678	13,393	0.08
22	Kvalifikovaní výrobci textilií a kůži	16,286	16,018	0.29	13,213	12,709	0.27
23	Formíři, svářeči, horníci a řidiči železničních vozidel	22,942	20,454	0.54	17,103	17,578	0.14
24	Kováři, nástrojaři a mechanici elektrických zařízení	21,425	20,706	0.39	15,659	14,828	0.35
25	Pracovníci ve skladech	23,951	22,976	0.33	17,982	16,078	0.45
26	Stavební dělníci a malíři	17,398	16,001	0.35	13,249	11,635	0.40
27	Nekvalifikovaní pracovníci v zemědělství, obchodě a úklidu	13,919	13,535	0.40	10,446	9,946	0.21
28	Montážní a pomocní dělníci, obsluha strojů	18,932	18,077	0.47	14,423	13,457	0.48
29	Obsluha zařízení v průmyslu a dopravě	20,461	18,924	0.32	19,385	14,525	0.91
30	Obsluha zemědělských a tiskárenských strojů, chovatelé zvířat	18,846	18,300	0.32	16,026	14,794	0.35

Zdroj: Trexima 2006

Poznámka: *n.a.* znamená, že pro danou kategorii není k dispozici dostatečný počet pozorování (méně jako 50). Výdělky jsou váženým průměrem mezd z podnikatelské a nepodnikatelské sféry. Měřítkem mzdové nerovnosti je rozdíl 75. a 25. percentilu normalizovaný mediánem mezd v dané kategorii.

Tabulka 5: Vztah mezi kvantitativním a kvalitativním hodnocení vyhlídek

Hodnota koeficientu	Hodnocení vyhlídek	
	kvantitativní	kvalitativní
hodnota < průměr - 1/2 s.o.	1	výborný
průměr - 1/2 s.o. < hodnota < průměr + 1/2 s.o.	2	průměrný
průměr + 1/2 s.o. < hodnota	3	špatný

s.o. - směrodatná odchylka

Tabulka 5.1: Dopočítané hrubé hodinové mzdy v Kč v podnikatelské sféře v dělení podle oboru a stupně vzdělání , pro muže a ženy ve věku 21-30 let

Kat	Stupeň	Specializace	Medián hodinové mzdy, muži					Průměrný meziroční růst	Kvalitativní hodnocení	Medián hodinové mzdy, ženy					Průměrný meziroční růst	Kvalitativní hodnocení
			2002	2003	2004	2005	2006	2002-2006		2002	2003	2004	2005	2006	2002-2006	
2	SSbM	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnic	74	77	79	86	100	8%	průměrný	55	57	60	64	72	7%	průměrný
3		elektrotech.,doprava,spoje	71	73	76	88	101	9%	vyborný	54	59	62	63	67	5%	špatný
4		chemie, potravinářství a ostatní	70	75	79	84	96	8%	vyborný	49	53	56	58	66	8%	vyborný
5		textil, oděvnictví	72	76	75	81	89	5%	špatný	51	55	58	60	69	8%	vyborný
6		zpracování dřeva, výroba obuvi	68	70	73	80	92	8%	průměrný	54	56	58	59	72	8%	vyborný
7		stavebnictví	69	72	75	81	95	8%	vyborný	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
8		zemědělství a lesní hospodářství	72	74	77	80	93	7%	špatný	51	54	58	60	63	5%	špatný
9		obchod služby	67	70	73	78	84	6%	špatný	50	54	56	59	65	7%	průměrný
10	SSsM	obecná příprava (gymnasia)	95	101	106	114	120	6%	průměrný	67	78	85	91	100	10%	vyborný
11		stavebnictví a přírodní vědy	94	98	105	110	122	7%	vyborný	72	83	86	89	101	8%	vyborný
12		strojírenství	93	95	100	106	117	6%	průměrný	74	80	85	91	101	8%	průměrný
13		elektrotechnika	96	97	102	107	117	5%	špatný	75	82	90	88	94	6%	špatný
14		zemědělství	86	90	96	101	111	7%	vyborný	66	76	80	84	89	7%	průměrný
15		zdravotnictví	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5%	špatný
16		ekonomika, obchod, právní vědy	93	96	100	109	116	6%	špatný	72	80	84	90	98	8%	průměrný
17		učitelství	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5%	špatný
18		ostatní	92	96	98	104	115	6%	průměrný	67	76	80	84	92	8%	průměrný
19	VS	stavebnictví a přírodní vědy	122	127	137	137	165	8%	vyborný	91	115	120	103	129	9%	vyborný
20		strojírenství	129	130	137	146	169	7%	vyborný	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
21		elektrotechnika	131	122	139	142	161	6%	špatný	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
22		zemědělství a ostatní technické obory	126	123	140	143	165	7%	vyborný	99	109	120	115	123	6%	průměrný
23		zdravotnictví	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5%	špatný	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5%	špatný
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	139	137	157	155	179	7%	průměrný	110	122	128	123	146	7%	vyborný
25		právní vědy a ostatní společenské obory	147	156	167	162	192	7%	vyborný	122	131	140	120	141	4%	špatný
26		učitelství	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5%	špatný	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5%	špatný

Zdroj: Trexima 2006 (podnikatelská sféra), VŠPS2006, vlastní výpočty

Poznámka: Hodnota n.a. znamená, že pro danou kategorii není k dispozici dostatečný počet pozorování

Tabulka 5.2: Dopočítané hrubé hodinové mzdy v Kč v podnikatelské sféře v dělení podle oboru a stupně vzdělání, pro muže a ženy ve věku 31-40 let

Kat	Stupeň	Specializace	Medián hodinové mzdy, muži					Průměrný meziroční růst	Medián hodinové mzdy, ženy					Průměrný meziroční růst
			2002	2003	2004	2005	2006	2002-2006	2002	2003	2004	2005	2006	2002-2006
2	SSbM	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnictví	79	82	87	94	109	8%	56	59	59	67	73	7%
3		elektrotech.,doprava,spoje	76	79	84	97	111	10%	54	58	62	68	70	7%
4		chemie, potravinářství a ostatní	74	82	87	92	107	9%	50	55	55	68	68	8%
5		textil, oděvnictví	78	80	82	87	94	5%	52	56	57	66	70	8%
6		zpracování dřeva, výroba obuvi	71	75	79	86	98	8%	54	59	58	68	73	8%
7		stavebnictví	74	77	82	88	103	9%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
8		zemědělství a lesní hospodářství	75	79	85	86	102	8%	51	57	57	65	66	7%
9		obchod služby	71	78	83	85	94	7%	50	55	55	63	65	7%
10	SSsM	obecná příprava (gymnasia)	105	114	121	134	155	10%	72	76	90	94	109	11%
11		stavebnictví a přírodní vědy	106	112	122	130	150	9%	77	83	86	92	106	8%
12		strojírenství	104	107	116	124	143	8%	76	81	85	93	106	9%
13		elektrotechnika	107	111	118	126	143	8%	79	82	88	90	105	7%
14		zemědělství	97	101	108	115	132	8%	70	76	80	86	96	8%
15		zdravotnictví	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
16		ekonomika, obchod, právní vědy	101	107	115	125	146	10%	75	79	85	92	103	8%
17		učitelství	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
18		ostatní	103	109	114	122	138	8%	70	73	81	87	99	9%
19	VS	stavebnictví a přírodní vědy	149	159	188	181	209	9%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
20		strojírenství	159	174	191	207	236	10%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
21		elektrotechnika	157	179	189	197	224	9%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
22		zemědělství a ostatní technické obory	154	163	197	194	223	10%	119	129	142	140	174	10%
23		zdravotnictví	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	170	185	217	227	261	11%	129	149	159	157	194	11%
25		právní vědy a ostatní společenské obory	158	190	222	213	264	13%	133	171	184	157	208	12%
26		učitelství	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Zdroj: Trexima 2006 (podnikatelská sféra), VŠPS2006, vlastní výpočty

Poznámka: Hodnota n.a. znamená, že pro danou kategorii není k dispozici dostatečný počet pozorování

Tabulka 5.3: Hrubá měsíční mzda v Kč podle stupně a oboru vzdělání pro muže a ženy, 2006

Kat	Stupeň	Obor	Muži věk 21-30 let			Hodnocení	Ženy věk 21-30 let			Hodnocení
			průměr	medián	mzdová nerovnost ¹⁾		průměr	medián	mzdová nerovnost ¹⁾	
2	SSbM	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnictví	17815	16947	0.37	vyborný	13032	12474	0.34	vyborný
3		elektrotech.,doprava,spoje	18162	17169	0.37	vyborný	12572	12022	0.34	průměrný
4		chemie, potravinářství a ostatní	17469	16490	0.39	vyborný	12780	12205	0.36	průměrný
5		textil, oděvnictví	16220	15574	0.34	špatný	12822	12271	0.34	vyborný
6		zpracování dřeva, výroba obuvi	16401	15626	0.36	špatný	12878	12250	0.35	vyborný
7		stavebnictví	16879	16215	0.34	průměrný	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
8		zemědělství a lesní hospodářství	16761	15898	0.38	průměrný	12353	11823	0.33	špatný
9		obchod služby	15800	14564	0.39	špatný	12258	11675	0.35	špatný
		průměr	16938	16060	0.37		12671	12103	0.34	
10	SSsM	obecná příprava (gymnasia)	23573	21117	0.43	vyborný	18213	16639	0.39	průměrný
11		stavebnictví a přírodní vědy	22993	20745	0.42	vyborný	18271	16891	0.39	průměrný
12		strojírenství	22003	20224	0.40	průměrný	18271	16676	0.40	průměrný
13		elektrotechnika	21852	20001	0.41	průměrný	17665	16237	0.40	průměrný
14		zemědělství	20765	19295	0.38	špatný	16256	15081	0.37	špatný
15		zdravotnictví	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	18977	18146	0.26	vyborný
16		ekonomika, obchod, právní vědy	22817	20509	0.42	průměrný	17757	16166	0.40	průměrný
17		učitelství	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	16967	16282	0.27	průměrný
18		ostatní	21366	19778	0.39	špatný	16987	15643	0.38	špatný
		průměr	22196	20238	0.41		17707	16418	0.36	
19	VS	stavebnictví a přírodní vědy	29310	25005	0.49	špatný	23854	21478	0.39	průměrný
20		strojírenství	31656	26165	0.53	průměrný	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
21		elektrotechnika	30054	25591	0.50	průměrný	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
22		zemědělství a ostatní technické obory	30526	25666	0.52	průměrný	23073	20971	0.38	špatný
23		zdravotnictví	30160	28952	0.40	vyborný	22689	21318	0.35	průměrný
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	33031	26814	0.58	vyborný	25480	22064	0.47	průměrný
25		právní vědy a ostatní společenské obory	31647	26216	0.53	průměrný	25049	22256	0.41	vyborný
26		učitelství	27040	23681	0.41	špatný	20354	19611	0.22	špatný
		průměr	30428	26011	0.50		23417	21283	0.37	

Zdroj: Trexima 2006, VŠPS2006, vlastní výpočty

Poznámky: Hodnota n.a. znamená, že pro danou kategorii není k dispozici dostatečný počet pozorování (méně jako 50). Výdělky jsou váženým průměrem údajů z podnikatelské a nepodnikatelské sféry.

1) Měřítkem mzdové nerovnosti je rozdíl 75. a 25. percentilu normalizovaný mediánem mezd v dané kategorii.

Tabulka 5.4: Měsíční hrubé mzdy podle studijních oborů, pro muže a ženy, 2006

Kat	Stupeň	Obor	Muži 31-40 let			Ženy 31-40 let		
			průměr	medián	mzdová nerovnost ¹⁾	průměr	medián	mzdová nerovnost ¹⁾
2	SSbM	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnictví	19522	18532	0.38	12886	12336	0.32
3		elektrotech.,doprava,spoje	19995	18911	0.37	12705	12171	0.32
4		chemie, potravinářství a ostatní	19296	18079	0.39	12670	12106	0.32
5		textil, oděvnictví	17104	16281	0.36	12544	12033	0.32
6		zpracování dřeva, výroba obuvi	17734	16766	0.37	12828	12229	0.34
7		stavebnictví	18159	17395	0.34	n.a.	n.a.	n.a.
8		zemědělství a lesní hospodářství	18382	17358	0.38	12268	11774	0.30
9		obchod služby	18149	16530	0.43	12112	11526	0.31
		průměr	18543	17482	0.38	12573	12025	0.32
10	SSsM	obecná příprava (gymnasia)	29044	25196	0.48	19253	17555	0.35
11		stavebnictví a přírodní vědy	28414	24605	0.46	19325	17787	0.37
12		strojírenství	26654	23860	0.43	19340	17636	0.36
13		elektrotechnika	26541	23703	0.42	18684	17081	0.36
14		zemědělství	25062	22509	0.42	16846	15640	0.33
15		zdravotnictví	n.a.	n.a.	n.a.	20395	19514	0.26
16		ekonomika, obchod, právní vědy	28212	24554	0.48	18598	16990	0.35
17		učitelství	n.a.	n.a.	n.a.	18267	17228	0.25
18		ostatní	25592	23114	0.41	17927	16286	0.36
		průměr	27074	23934	0.44	18737	17302	0.33
19	VŠ	stavebnictví a přírodní vědy	43038	32813	0.56	29042	25264	0.43
20		strojírenství	50674	36074	0.65	n.a.	n.a.	n.a.
21		elektrotechnika	44975	34537	0.56	n.a.	n.a.	n.a.
22		zemědělství a ostatní technické obory	47440	34755	0.61	29209	25071	0.46
23		zdravotnictví	43047	40641	0.41	30189	27857	0.42
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	54989	37776	0.70	32627	26624	0.54
25		právní vědy a ostatní společenské obory	54368	38584	0.71	33898	27655	0.53
26		učitelství	38879	30077	0.51	23697	22338	0.22
		průměr	47176	35657	0.59	29777	25802	0.44

Zdroj: Trexima 2006, VŠPS2006, vlastní výpočty

Poznámka: Hodnota n.a. znamená, že pro danou kategorii není k dispozici dostatečný počet pozorování (méně jako 50). Výdělký jsou váženým průměrem údajů z podnikatelské a nepodnikatelské sféry.

1) Měřítkem mzdové nerovnosti je rozdíl 75. a 25. percentilu normalizovaný mediánem mezd v dané kategorii.

Tabulka 6.1: Nezaměstnanost čerstvých absolventů 2006

Kat	Stupeň	Obor	Míra nezaměstnanosti	Hodnocení
2	střední bez maturity	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnictví	11.9%	výborný
3		elektrotech.,doprava,spoje	10.4%	výborný
4		chemie, potravinářství a ostatní	15.6%	průměrný
5		textil, oděvnictví	18.2%	špatný
6		zpracování dřeva, výroba obuvi	15.3%	průměrný
7		stavebnictví	18.8%	špatný
8		zemědělství a lesní hospodářství	14.5%	průměrný
9		obchod služby	18.3%	špatný
		průměr	15.1%	
10	střední s maturitou	obecná příprava (gymnasia)	4.4%	výborný
11		stavebnictví a přírodní vědy	12.0%	průměrný
12		strojírenství	9.7%	průměrný
13		elektrotechnika	9.4%	průměrný
14		zemědělství	16.7%	špatný
15		zdravotnictví	5.7%	výborný
16		ekonomika, obchod, právní vědy	13.7%	špatný
17		učitelství	11.9%	průměrný
18		ostatní	10.8%	průměrný
		průměr	10.8%	
19	vysokoškolské	stavebnictví a přírodní vědy	4.1%	výborný
20		strojírenství	4.1%	průměrný
21		elektrotechnika	4.1%	průměrný
22		zemědělství a ostatní technické obory	4.7%	průměrný
23		zdravotnictví	2.3%	výborný
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	5.7%	špatný
25		právní vědy a ostatní společenské obory	5.2%	špatný
26		učitelství	5.1%	průměrný
		průměr	4.6%	

Zdroj: Festová a Vojtěch (2006), vlastní propočty

Poznámka: Průměr je vážen počtem zaměstnanců v rámci vzdělanostní kategorie. Slovní hodnocení je určeno podle tabulky 5

Tabulka 6.2: Koeficienty IFML

Kat	Stupeň vzdělání	Obor	IFLM	Hodnocení výhledu na trhu práce
1	ZS		1.14	špatný
2	SSbM	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnictví	0.92	výborný
3		elektrotech.,doprava,spoje	0.79	výborný
4		chemie, potravinářství a ostatní	0.84	výborný
5		textil, oděvnictví	0.93	výborný
6		zpracování dřeva, výroba obuvi	0.96	výborný
7		stavebnictví	0.93	výborný
8		zemědělství a lesní hospodářství	0.97	výborný
9		obchod služby	0.98	průměrný
10	SSsM	obecná příprava (gymnasia)	0.99	průměrný
11		stavebnictví a přírodní vědy	0.87	výborný
12		strojírenství	0.93	výborný
13		elektrotechnika	0.95	výborný
14		zemědělství	0.99	průměrný
15		zdravotnictví	1.01	průměrný
16		ekonomika, obchod, právní vědy	0.98	průměrný
17		učitelství	1.04	průměrný
18		ostatní	0.97	výborný
19	VS	stavebnictví a přírodní vědy	0.94	výborný
20		strojírenství	0.98	průměrný
21		elektrotechnika	0.98	průměrný
22		zemědělství a ostatní technické obory	1.00	průměrný
23		zdravotnictví	1.10	špatný
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	0.96	výborný
25		právní vědy a ostatní společenské obory	1.14	špatný
26		učitelství	0.93	výborný

Zdroj: CER model

Poznámka: Koeficienty IFML zohledňují substituci. Slovní hodnocení je určeno podle tabulky 5.

Tabulka 7.1: Atraktivnost studijních oborů, muži 2006

Kat	Stupeň	Obor	Nezaměstnanost			Měsíční mzda (medián)			Růst měsíční mzdy (2002-6)			IFLM		Syntetický
			%	hodnocení		Kč	hodnocení		%	hodnocení		hodnocení	indikátor	
2	SSbM	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnictví	11.9%	výborný	1	16947	vyborný	1	8%	průměrný	2	výborný	1	1.1
3		elektrotech.,doprava,spoje	10.4%	výborný	1	17169	vyborný	1	9%	vyborný	1	výborný	1	1.0
4		chemie, potravinářství a ostatní	15.6%	průměrný	2	16490	vyborný	1	8%	vyborný	1	výborný	1	1.3
5		textil, oděvnictví	18.2%	špatný	3	15574	špatný	3	5%	špatný	3	výborný	1	2.4
6		zpracování dřeva, výroba obuvi	15.3%	průměrný	2	15626	špatný	3	8%	průměrný	2	výborný	1	2.0
7		stavebnictví	18.8%	špatný	3	16215	průměrný	2	8%	vyborný	1	výborný	1	1.9
8		zemědělství a lesní hospodářství	14.5%	průměrný	2	15898	průměrný	2	7%	špatný	3	výborný	1	1.8
9		obchod služby	18.3%	špatný	3	14564	špatný	3	6%	špatný	3	průměrný	2	2.7
10	SSsM	obecná příprava (gymnásia)	4.4%	výborný	1	21117	vyborný	1	6%	průměrný	2	průměrný	2	1.4
11		stavebnictví a přírodní vědy	12.0%	průměrný	2	20745	vyborný	1	7%	vyborný	1	výborný	1	1.3
12		strojírenství	9.7%	průměrný	2	20224	průměrný	2	6%	průměrný	2	výborný	1	1.7
13		elektrotechnika	9.4%	průměrný	2	20001	průměrný	2	5%	špatný	3	výborný	1	1.8
14		zemědělství	16.7%	špatný	3	19295	špatný	3	7%	vyborný	1	průměrný	2	2.5
15		zdravotnictví	5.7%	výborný	1	n.a.	n.a	n.a.	n.a.	n.a	n.a	průměrný	2	n.a.
16		ekonomika, obchod, právní vědy	13.7%	špatný	3	20509	průměrný	2	6%	špatný	3	průměrný	2	2.4
17		učitelství	11.9%	průměrný	2	n.a.	n.a	n.a.	n.a.	n.a	n.a	průměrný	2	n.a.
18		ostatní	10.8%	průměrný	2	19778	špatný	3	6%	průměrný	2	výborný	1	2.0
19	VŠ	stavebnictví a přírodní vědy	4.1%	výborný	1	25005	špatný	3	8%	vyborný	1	výborný	1	1.6
20		strojírenství	4.1%	průměrný	2	26165	průměrný	2	7%	vyborný	1	průměrný	2	1.9
21		elektrotechnika	4.1%	průměrný	2	25591	průměrný	2	6%	špatný	3	průměrný	2	2.1
22		zemědělství a ostatní technické obory	4.7%	průměrný	2	25666	průměrný	2	7%	vyborný	1	průměrný	2	1.9
23		zdravotnictví	2.3%	výborný	1	28952	vyborný	1	5%	špatný	3	špatný	3	1.8
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	5.7%	špatný	3	26814	vyborný	1	7%	průměrný	2	výborný	1	1.7
25		právní vědy a ostatní společenské obory	5.2%	špatný	3	26216	průměrný	2	7%	vyborný	1	špatný	3	2.5
26		učitelství	5.1%	průměrný	2	23681	špatný	3	5%	špatný	3	výborný	1	2.1
Arbitrárně nastavené váhy [%]					30			30			10		30	

Poznámka: Údaje sumarizují klíčové údaje z tabulek 5.1,5.3, 6.1 a 6.2. Nezaměstnanost je počítaná pro muže a ženy dohromady.

Tabulka 7.2: Atraktivnost studijních oborů, ženy 2006

Kat	Stupeň	Obor	Nezaměstnanost			Měsíční mzdy (medián)			Růst měs. mezd (2002-6)			IFLM		Syntetický indikátor
			%	hodnocení		Kč	hodnocení		%	hodnocení		hodnocení		
2	SSbM	řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnictví	11.9%	výborný	1	12474	vyborný	1	7%	průměrný	2	výborný	1	1.1
3		elektrotech.,doprava,spoje	10.4%	výborný	1	12022	dobrý	2	5%	špatný	3	výborný	1	1.5
4		chemie, potravinářství a ostatní	15.6%	průměrný	2	12205	dobrý	2	8%	dobrý	1	výborný	1	1.6
5		textil, oděvnictví	18.2%	špatný	3	12271	vyborný	1	8%	dobrý	1	výborný	1	1.6
6		zpracování dřeva, výroba obuvi	15.3%	průměrný	2	12250	vyborný	1	8%	vyborný	1	výborný	1	1.3
7		stavebnictví	18.8%	špatný	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	výborný	1	n.a.
8		zemědělství a lesní hospodářství	14.5%	průměrný	2	11823	špatný	3	5%	špatný	3	výborný	1	2.1
9		obchod služby	18.3%	špatný	3	11675	špatný	3	7%	dobrý	2	průměrný	2	2.6
10	SSsM	obecná příprava (gymnásia)	4.4%	výborný	1	16639	dobrý	2	10%	vyborný	1	průměrný	2	1.6
11		stavebnictví a přírodní vědy	12.0%	průměrný	2	16891	dobrý	2	8%	vyborný	1	výborný	1	1.6
12		strojírenství	9.7%	průměrný	2	16676	dobrý	2	8%	průměrný	2	výborný	1	1.7
13		elektrotechnika	9.4%	průměrný	2	16237	dobrý	2	6%	špatný	3	výborný	1	1.8
14		zemědělství	16.7%	špatný	3	15081	špatný	3	7%	průměrný	2	průměrný	2	2.6
15		zdravotnictví	5.7%	výborný	1	18146	vyborný	1	5%	špatný	3	průměrný	2	1.5
16		ekonomika, obchod, právní vědy	13.7%	špatný	3	16166	dobrý	2	8%	dobrý	2	průměrný	2	2.3
17		učitelství	11.9%	průměrný	2	16282	dobrý	2	5%	špatný	3	průměrný	2	2.1
18		ostatní	10.8%	průměrný	2	15643	špatný	3	8%	dobrý	2	výborný	1	2.0
19	VS	stavebnictví a přírodní vědy	4.1%	výborný	1	21478	průměrný	2	9%	vyborný	1	výborný	1	1.3
20		strojírenství	4.1%	průměrný	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	průměrný	2	n.a.
21		elektrotechnika	4.1%	průměrný	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	průměrný	2	n.a.
22		zemědělství a ostatní technické obory	4.7%	průměrný	2	20971	špatný	3	6%	průměrný	2	průměrný	2	2.3
23		zdravotnictví	2.3%	výborný	1	21318	dobrý	2	5%	špatný	3	špatný	3	2.1
24		ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	5.7%	špatný	3	22064	dobrý	2	7%	vyborný	1	výborný	1	1.9
25		právní vědy a ostatní společenské obory	5.2%	špatný	3	22256	vyborný	1	4%	špatný	3	špatný	3	2.4
26		učitelství	5.1%	průměrný	2	19611	špatný	3	5%	špatný	3	výborný	1	2.1
Arbitrárně nastavené váhy [%]					30			30			10		30	

Poznámka: Údaje sumarizují klíčové údaje z tabulek 4.1,4.3, 5, 6.1 a 6.2. Nezaměstnanost je počítaná pro muže a ženy dohromady.

Tabulka 8: Souhrn ukazatelů vstupujících do výpočtu indexu IFML

Kat	Zaměstnaní	Zaměstnanost 2006	Absolventi 2006-2011	Krátkodobá nezaměstnanost 2006	Expanzní poptávka	Náhradní poptávka	Nová místa nabídka	Nová místa poptávka	IFML
1	Vrcholové vedení velkých organizací, odborníci v oblasti matematiky a práva	70,725	30,893	1,966	4,495	12,739	17,235	32,859	1.18
2	Vedoucí dílčích celků a vedoucí malých podniků, zákonodafci	246,702	37,015	7,188	-8,549	42,106	42,106	44,203	1.01
3	Státní úředníci a pracovníci ve společenských vědách	47,569	15,277	1,098	1,183	5,991	7,174	16,375	1.17
4	Vědci v oblasti podnikání	106,594	20,564	2,549	19,516	11,787	31,304	23,113	0.94
5	Vědci a pracovníci v biologii	48,895	6,615	1,112	-6,476	3,588	3,588	7,728	1.08
6	Architekti, odborníci ve fyzice a IT	112,226	32,811	3,027	3,737	16,442	20,178	35,838	1.12
7	Učitelé základních, středních a vysokých škol	140,521	30,113	3,194	-1,405	24,052	24,052	33,306	1.06
8	Odborní zdravotničtí pracovníci	149,547	27,319	3,004	1,759	18,498	20,257	30,323	1.06
9	Umělečtí pracovníci	62,488	20,085	2,351	3,429	6,209	9,639	22,437	1.18
10	Pedagogové v mimoškolních zařízeních	63,765	8,293	1,389	6,759	5,917	12,676	9,682	0.96
11	Technici v IT a elektronice	92,067	20,519	3,805	14,006	9,723	23,728	24,324	1.01
12	Technici ve fyzikálních oborech	230,636	33,774	7,036	15,198	34,155	49,354	40,810	0.97
13	Odborní administrativní, policejní a celní pracovníci	220,017	52,806	9,149	-11,101	37,851	37,851	61,955	1.09
14	Odborní pracovníci v obchodě	188,406	43,681	8,200	43,349	11,869	55,218	51,880	0.99
15	Prodavači v obchodech a provozní ve stravování	458,100	74,526	29,639	-4,173	59,003	59,003	104,165	1.09
16	Kancelářští a manipulační pracovníci	164,620	28,417	5,764	-6,534	17,043	17,043	34,181	1.09
17	Úředníci v knihovnách a poštách	127,812	20,125	5,800	10,465	15,264	25,729	25,925	1.00
18	Pomocní zdravotničtí pracovníci	84,103	13,924	4,651	23,506	8,542	32,049	18,575	0.88
19	Kvalifikovaní dělníci v lesnictví a rybářství	85,462	8,428	3,509	4,107	12,119	16,225	11,937	0.96
20	Řidiči, obsluha elektrárenských zařízení a přesných přístrojů	257,562	22,443	12,067	-212	49,229	49,229	34,510	0.95
21	Kvalifikovaní dělníci ve stavebnictví	115,203	8,110	4,634	3,108	15,371	18,479	12,744	0.96
22	Kvalifikovaní výrobci textilií a kůží	89,535	5,993	6,014	-24,027	2,088	2,088	12,007	1.11
23	Formíři, svářeči, horníci a řidiči železničních vozidel	122,107	9,488	5,996	553	24,233	24,786	15,483	0.94
24	Kováři, nástrojaři a mechanici elektrických zařízení	360,896	26,361	14,022	-20,879	57,930	57,930	40,383	0.96
25	Pracovníci ve skladech	172,637	26,412	8,229	6,966	22,428	29,394	34,641	1.03
26	Stavební dělníci a malíři	184,262	16,637	11,602	-5,126	26,795	26,795	28,240	1.01
27	Nekvalifikovaní pracovníci v zemědělství, obchodě a úklidu	215,426	16,663	13,829	-15,685	28,189	28,189	30,492	1.01
28	Montážní a pomocní dělníci, obsluha strojů	252,666	23,107	17,942	-2,558	42,318	42,318	41,049	1.00
29	Obsluha zařízení v průmyslu a dopravě	157,366	16,853	8,793	9,406	24,391	33,797	25,646	0.96
30	Obsluha zemědělských a tiskárenských strojů, chovatelé zvířat	148,823	15,217	8,433	5,110	32,541	37,651	23,650	0.92

Zdroj: CER